

Előfizetési díj:
 Negyedévre 1 frt
 Félévre 2 frt
 Egész évre..... 4 frt
 Egyes szám 20 kr.
 Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

1894. 567. sz.
 PORZSOLT JENŐ.

SZERKESZTIK:

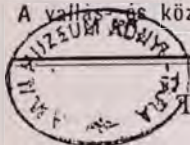
PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
 és
 kiadóhivatal
 Budapest, József-körút
 5. szám.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet”, „Magy. Testgyakorlók köre” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet.” a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti Torna-Egylet” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vivő-Egylet,” az „Ersekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet.” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,” a „Föv. Vivő-Club,” a „Körmenai Athletikai Club,” a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet.” a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,” a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet.” a „Makói Torna-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet” a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet” a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet.” a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet” a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,” az „Ó-Budai Torna-Egylet.” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Selmezi Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,” a „Szabadkai, torna-Egylet,” a „Szarvas-Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet.” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet” a „Szegedi Torna-Egylet” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesszevári Korcsolyázó-Egylet,” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület)” a „Pápai korcsolya-egylet,” a „Torontói korcsolyázó és hajós-egylet.” „Szegedi Kerékpár-egyesület” „Veszprémi torna-egylet” „Tordai korcsolyázó-egylet” „Budapesti Torna-Club” „Zsombolyai atletikai club” a „Sászfürdői atletikai club” a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,” a „Budapesti polgári lövészegyesület” „Sportkedvelők köre,” a „Magyar Úszó-Egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Tíz éves jubileum.
 (1884 - 1894)

Tíz éves munkásságunk jubileumát minden zaj nélkül, csendes munkával üljük meg. Több tövissel, mint rózsával volt berakva e tíz éves pálya; a reá való visszaemlékezésre tehát nem érdemes sok időt fecsérelnünk, annyival kevésbbé, mert előtűnik még számos megoldatlan feladat s bevégezendő munka áll.

Mult számunkban röviden rámutattunk azokra a pontokra, melyeket tíz éves programunkból létesítünk sikerült; azokból láthatták olvasóink, hogy mely feladatok várnak még a jövőben reánk.

Oly fontosak és oly sürgősek ezek a teendők, hogy a tíz éves fordulónál nem állhatunk meg pihenni, s nines időnk magunkat jubilatni.

Összes jutalmul és elégtételül tíz éves munkánkért az elért erkölcsi sikereken kívül csupán azt választottuk, hogy az első deczennium lezárásakor betekintést engedünk a sportvilág irányadó személyiségeinek a mi tíz éves működésünk titkos rugóiba, műhelyünkbe és intenzióinkba.

Mint már mult számunkban jeleztük, fölkértük a budapesti sportegyesületek képviselőit, hogy vizsgálják át lapunk számadásait s állapítsák meg, vajjon tíz éves működésünkben csakugyan ideális czélszatok vezettek-e bennünket, vagy pedig önző érdekek?

E kérdésre válaszul minden kommentár nélkül közöljük az alábbi nyilatkozatot. S ezzel megültük a mi jubileumunkat.

Nyilatkozat.

Alulírottak, a budapesti sportegyesületek képviselői — Porzolt Kálmán urnak, a „Herkules” szerkesztőjének fölkérésére — a Herkules tíz éves fennállása alkalmából árvizsgáltuk a lap számadásait s könyveit és ezekből a következőkről győződünk meg:

1. a testi nevelés reformjának előmozdítására s a testedző sport terjesztésére 1884-ben alapított „Herkules” czimű lapot

Porzolt testvér urak tíz éves fennállása alatt teljesen díjtalanul s minden anyagi haszon nélkül szerkesztették;

2. a testgyakorlati és sport-irodalom gyarapítására szolgáló „Herkules” könyvtárt is hasonlóképen díjtalanul szerkesztették;

3. díjtalanul írták a következő köteteket, nevezetesen: Porzolt Jenő ur „A korcsolyázás kézikönyve”, Porzolt Kálmán ur „A testgyakorlati oktatás rendszere”, Porzolt Lajos ur „A labdajátékok könyve”, „A tornázás kézikönyve” és a „Tornakártyák” czimű műveket; mindezek felül

4. Porzolt Kálmán ur ez időtartam alatt a „Herkules” fenntartására deficitkép összesen 2164, azaz kétezerszázhatvannégy forintot fizetett sajátjából.

Budapest, 1893. decz. 21.

Hegedüs Sándor

orsz. képviselő.

a „Nemzeti tornaegylet” elnöke.

Dr. Hudomel József

a „Hunnia magyar kerékpáregylet” elnöke.

Gerenday György

a „Magyar atletikai-club” alelnöke.

Dr. Kollár Lajos

a Budapesti tornaegylet” elnöke.

Dietzl Gusztáv

a „Neptun budapesti evezőegylet” pénztárnoka.

Iszer Károly

a „Budapesti tornaclub” képviselőiben.

Freyberger Pál

a „Budapesti polg. lövészegyesület” h. főlövész-mestere.

Ott Lajos

a „Budapesti polgári lövész-egyesület” pénztárnoka.

TORNA

Rúdugrás.

(Képekkel.)

Gyermekkoromban a Székelyföldön sokszor bámultam a legényeken, mikor a hosszú villa segítségével a kaput átugorták, hogy hamar belütkerüljenek s beereszthessék a rakodott szekeret. Lehetett a kapu 2-2¹/₂ mt. magas is. Méltán a népies sporthoz számíthatjuk tehát a németeknél is oly nagyon kedvelt testgyakorlatot.

Az ugrásnál használt rúd hossza az iskolában a gyermekek erejéhez mérve lehet 2¹/₂ mt.-tól 3 mt.-ig, a felnőttek 3 mt. vagy 3 mt. 80 cm. hosszú rudat használnak. A rúd nálunk fenőfából készül, mégpedig egyenesen nőt fahegyéből. A gyökér felé eső rész vastagabban marad és kihegyesítetik, míg a felső vége oly vékonyra gyalultatik, hogy jó fogású legyen. Nagyon kár, hogy mi még nem próbáltuk meg az angoloknál használt bambuszrudat a rúdugrásra. Mindenesetre sokkal előnyösebb lehet könnyűségénél fogva. Az egylek itt a fővárosban szép eredménnyel úzik a gyakorlatot; hozathatnának tagjaik számára ily bambuszrudat. Mert talán csak ez az oka, hogy versenyeredményeink oly csekélyek az angoloké mellett.

Az ugrás megtanulása nem nehéz, de hogy szép eredményt érhessünk el, igen sok gyakorlat, nagy erő és ügyesség szükséges.

Röviden a következőkben írjuk le a rúdugrást. A vékonyabb végével bal kezünkkel alul, jobb kezünkkel feljebb alsófogással fogjuk meg és futás közben kissé az alsó végét felfelé tartjuk. Az elugrás a bal lábbal történik, míg a jobb lábbal nagy lendületet adunk magunknak, úgy hogy a legnagyobb magasság elérésekor bal-felé fordulunk s így hátraarcot csinálva, ugrunk le páros lábra. A karok az elugrás után (1. ábra) összehúzódnak

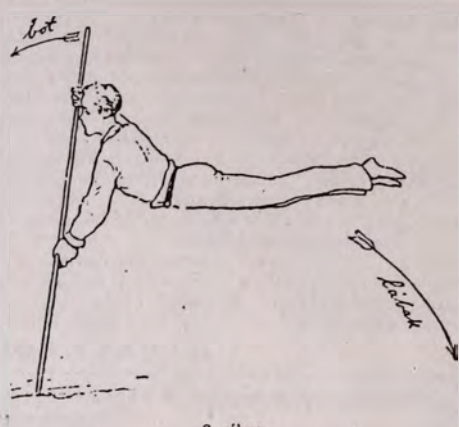

1. ábra.

és a legmagasabban tartják a testet. A bal kar az ugrás tetőpontján kifeszül egészen, a jobb meg összehúzódik (Megjegyezzük, hogy a rúdugrásnak csak a magasugrásnál van főleg értéke, mert távolba ugrásnál szabadon rúd nélkül nagyobb lehet ugrni. Vagy csak oly esetben használunk rudat, hol a neki szaladásra nincs hely; így a hegyi turistaságnál.) A testünket, mikor már az átugrandó pálczát oldalunkkal csaknem érintjük, megfordítjuk (2. ábra) és ebben a pillanatban a rudat eltaszítjuk magunktól, hogy visszaessék, míg mi a másik oldalon talpra ugrunk. A rúdugrási versenyenél ugyanis nemcsak testünkkel, de a ruddal sem szabad a pálczát

leverni. Igen szép, mikor az ugró az átugráskor a rudat is átviszi magával a nélkül, hogy a pálczát leverné. Ezt azonban csak kisebb magasságban teheti meg.

A rúdugrásban eddig elért legjobb eredmény 3 mt. 46 és 1/2 cm. Nálunk ha jól emlékszem, Zsingor Árpád

2. ábra.

ugrott legnagyobbat, talán 3 mt. 2 cm-t. Kiváló szépen ugrottak Zsingor Mihály, Kajlinger Mihály, Vermes Nándor és Lajos, Bély Mihály stb.

A rúdugrásnak kiváló hasznát vesszük a hegyes vidéken való gyaloglásban. Az ugynevett turista bot nem más, mint a tornának rúdja. Azonban a legtöbb turistának kezében csak díszes teher, mert nem tud vele bánti. A turistaspport évadjában igyekezni fogunk e bottal való bánás módját és előnyeit megismertetni.

Porzolt Jenő,

A játék az iskolában.

A testi nevelésnek a tornászatnál hathatósabb eszköze A játék. a testi és a lelki erők összehangzatos fejlődésére a legjótékonyabb hatású foglalkozás.

A játékok megválasztásánál mindenek fölött szem előtt tartandó, hogy első sorban csakis a magyar ifjúság közt elterjedt játékokat kell alkalmaznunk, hogy a nemzeti szellemet e téren is meggyökereztessek a fogékony szívekben. Igen fontos továbbá a verseny szellemének ápolása is a játékok által.

A testedző játékok között az előség kétségkívül a labdázást illeti meg. Ennek, valamint más sok mozgással járó játéknak hatása úgy a testi, mint a szellemi nevelésben igen szembetűnő s mással nem pótolható.

A gyors mozdulatok, futás, ugrás, mikkel a játékok össze vannak kötve, a tüdőt tágitó és erősítő erélyesebb lélegzés, kiabálás a szabad természet élenyben gazdag, üde, tiszta levegőjét sokkal nagyobb mennyiségben viszik a tüdőbe, mint a közönséges séták, nem is szólva a léha semmittevésről. Az élenytől táplált s a szokottnál erélyesebb körforgást végző piros vér hatalmasan elősegíti az emésztést, a test anyagcseréjét, mi által a gyenge gyomrok jótékony orvosságának bizonyul.

Cicerórol mondja Felméri, hogy midőn emésztési

zavarokat észlelt magán, nem orvoshoz sietett, hanem Görögországba ment. Itt belépett a gimnásiumba, a görögök testgyakorló intézetébe, szorgalmasan részt vett az atletikai gyakorlatokban s két évi kemény munka után visszatért a forumra küzdeni oly egészségesen, mint a földjét mivelő paraszton. Mivel a testedző játékoknál minden izom egyenletesen s erőltetés nélkül fejlődik; mivel a játék okozta élénkség és örömmérsék az idegekre is kellemesen s erősítőleg hat: a játékok élettani hatása megbecsülhetetlen s korunk divatos betegségének, az idegességnek legjobb orvosszerei. A növendékek összes testi és lelki sajátságai sehohsem mutatkoznak szembe-tűnőbben, mint a játékokban s így a nevelőre nézve megbecsülhetetlen támaszpontul szolgálhatnak nevelői eljárásában.

A játékok jellemfejlesztő hatásuk miatt is igen becsesek. A játék kitartásra, türelemre szoktat, mi általános elterjedés mellett a szalmalánghoz hasonló magyar jellemvonás átalakítására vezethetne. Az angol tanulók türelme, melylyel egy-egy játékban magukat gyakorolják s valamely versenyre előkészülnek, valóban bámulatos. Ime az angol nép jellemzőségeinek, szívós természetének életgyökerei!

A játék a benne résztvevőt önmaga ellenőrzésére s önfegyelműzésre készíti. Hanyag, aluszékony játékosok károsan folynak be a játék menetére és saját kárukra tanulják meg a figyelem és önuralom becsét most a játékban, idővel az életben.

A játékos kéntelen megfontolva cselekedni, a játék mozzanatait hidegvérrel követni, gyorsan határozni s azt époly gyorsan végrehajtani.

A gyakorlatlan játékos kénytelen hibáját belátni társainak szemrehányásait tűrni; azonban saját javára, mert a hiúságtól, önteltségtől s egyéb káros kinövésektől így szabadul meg legbiztosabban.

Hogy a játék sikerüljön, a játékosok kénytelenek alárendelni magukat a vezető intézkedéseinek. Mivel az engedelmesség és alárendelés igen nehéz dolog, kórán kell kezdeni annak megtanulását s hozzá ily kellemes és biztos módon: játékok útján, Minden gyermek kénytelen belátni, hogy a játék szabályainak s a vezető intézkedésének ignorálása a párt bukására vezet. A vezetőt a legjobb játékosok közül rendszeren önkényen választják, ki míg jól játszani megtanult, bizonyára az engedelmesség erényét is elsajátítja, mi legjobb biztosítéka az okos parancsolási képességnek. Ha azonban ehhez nem ért, alárendeltjei forradalmat csinálnak és leteszik. Mint ezekből kitetszik, a játék a társadalmi erényeknek az összehangzó testületi életnek kútforrása.

Az angolok példája legvilágosabban mutatja a játékok nemzeti nagy fontosságát. Az angolok a játékot évszázadok óta szükségesnek tartják és gyakorolják. Országuk zordon éghajlata erős testet kíván s arra ők testgyakorlással tesznek szert.

Nemzeti játékaik a cricket és a kirugó-labda (football), melynek az izmok edzése mellett a bátorságot, hidegvérűséget, önzetlenséget és lélekjelenlétet mindennél biztosabban fejlesztik. Az angol nevelőintézeteknek egyik legfőbb alkotó része a nagyszerű játéktér, hol a játékokra hetenkint 12—20—25 órát fordítanak az intézetek különfelesége szerint. Ez természetesen csak úgy lehetséges, hogy a növendékek bennlagnak az intézetben a nevelés-oktatásuk ügyét egészen egy kéz intézi. Innen van, hogy a játék az angoloknál az iskolából a társadalomba is átment s Angliában nemcsak gyermekek, hanem férfiak s nők, közpolgárok s magasrangú államférfiak is egyaránt játszanak.

A testi nevelésnek szükségességéről s benne a játékoknak nagy fontosságáról meg lévén győződve, már a legközelebb múlt egy-pár iskolaévből, de még inkább

a most elmúltban azon voltunk, hogy növendékeink télen korcsolyázzanak, nyáron fürödjenek s kik még nem tudnak, uszni tanuljanak.

A korcsolyázás a lábizmokat erősíti s az egyensúlyozással a testet edzi és ügyessé teszi. Az erősen táguló tüdőt a friss levegő erősíti s a vért felfrissíti. A lomhaságát vesztő test rugalmasá válik s a lélek is megelevenedik. Ennélfogva haszna igen nagy.

Az uszás a benne résztvevő izmokat edzi, a tüdőt és a mellkast tágitja, fejleszti s az életmentésre képessé tesz. Ugy ezen tulajdonságai, mint a fürdészel járó tisztaság és üdülés miatt igen kívánatos, hogy a hol a helyi viszonyok (mint pl. nálunk Zentán) lehetővé teszik, mindenki megtanulja s minél többet gyakorolja. De gondoskodásunk tárgyát leginkább a játékok képezték. Szerdán és szombaton délután, ha az idő engedte, a tanulókat zászló alatt s dobszó mellett a Népkerthek a várostól e célra átengedett nagy játékerére vezettük; előttük ismeretlen játékokra őket betanítottuk, játszásra buzdítottuk, a játszani vonakodókat arra utasítottuk s őket a játékban vezettük. Felmentést csak beteg tanuló nyerhetett. Ha az idő kevésbé volt alkalmas, az intézet udvarában levő szép tornateret használtuk fel az említett célra. Mivel pedig itt sok tanuló kényelmesen nem játszhatik, azoknak egy része tornaversenyben vett részt a tornatanár vezetése alatt. Ugy ő, mint az igazgató s egyik-másik rendes tanár mindig jelen volt az ily játékokon.

Az énektanítás intézetünkben évek óta rendszeresítve van, mi közönségünknek dicséretére válik. Ugyanis az énektanítás nem csak a kedélyképzés eszköze, hanem a testi nevelés is. A nyár folyamán kirándulásokat is tettünk. Azt hisszük, hogy a kezdet nehézségeit leküzdve, évről-évre nagyobb haladást tehetünk a megkezdett téren s a testi nevelés ügyét biztos alapokra fektetve, az értelmi és erkölcsi nevelést is intenzívebbé tesszük.

Szűcs Lajos.
gymn. igazgató Zentán.

A torna az ezredéves kiállításán. A kiállítási bizottság elhatározta, hogy egy 240 □ mt. alapterületű tornacsarnok, s mellette egy 60 □ mt. alapterületű mellékhelyiség fog szolgálni a testnevelési és sporttárgyak kiállítására. Ezenkívül elhatározott, hogy a tornacsarnok egy oly szabadter mellett legyen, mely a nyári tornaternek legalább kisebbített képűl szolgáljon. A kultusz-miniszterium által rendezendő ifjúsági verseny idején a tornatanárok kongresszust tartanak. Sok intézet érdeklődik a kiállítás iránt s már előre látható, hogy a kiállításnak a tornacsarnok egyik tanulságos és látványos nézni valója lesz. Szerkesztőségünk minden kérdésre, — jöjjön az iskolától, vagy egyestől, — szívesen ad tájékoztató választ, a mit annál könnyebben tehetünk, mert lapunk mindkét szerkesztője csoportbizottsági tagja a millenárius kiállításnak s egyikök épen előadója a kiállítás tornászati részének.

Az aradi torna egyesület 15 éves fennállását a megünneplendő, elhatározta, hogy február hó 3-án a „Fehér Kereszt” nagytermében torna- és vivő-gyakorlatokkal

egybekötött táncmulatságot rendez. S azóta serényen folynak az előmunkálatok — Megalakultak az egyes bizottságok, élén Illmann Otto bálelnökkel. Egyik ülés a másikat éri, melynél érdekesebbnél érdekesebb indítványok tételnek a közönség szórakoztatása érdekében. A tornászok mindent elkövetnek az iránt, hogy a bál kedélyes és fesztelen volta tekintetében — méltó legyen a mult évihez. A műsor két részből fog állani, — egy komoly és egy mulattatóból. Lesz szabad-, csapatszer-tornázás és egy számból álló verseny, — ez lenne a komoly rész. Ezt követi a mulattató, — komikusabbnál komikusabb öltönyben fognak a tornászok középkori lovag játékokat végezni.

Tornabál. Az oravicaiak ez idén nem fognak torna-bált, hanem csak egy egyszerű táncmulatságot rendezni, melynél a fehértemplomi katonazenekar fog közreműködni.

VELOCIPÉDEZÉS.

Mű-gyakorlatok a velocipeden.

Apró kis képeink válogatott gyűjteményét mutatják a velocipéden végezhető műgyakorlatoknak, melyeknek legtöbbjét már magyar velocipédisták is elsajátították. A páros velocipédezés, a velocipéd keringő kézfogóval az egyensúlyozás, a velocipéd vállon stb. nem olyan nehéz és veszedelmes gyakorlatok, hogy erős és ügyes sportsmann hamar meg ne bírkózhatték velők. Régebben csak *Vermes* Lajos tűnt ki ezekben, ma már azonban az ifju sport-gárdában sok velocipéd-művész van. Csak az a kár, hogy nincs alkalmunk őket valamely nagy szabásu sportünnepélyen láthatni.

CSÓNAKÁZÁS.

A szegedi regatta-bál. A bálozó publikumnak egy kedveltsége lépett be tegnap az idei rövid farsang mulatságai közé. A *szegedi csónakázó-egylet* közelebb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy az idei farsangon is megtartja a Tisza szálló nagytermében rendezendő elite-bálját és napjaul január 27-ét tűzte ki. A közgyűlés a vigalmi bizottság elnökévé: *Pálfy Viktor*, tagjaivá: *Kelemen Béla*, *Gyuritzsa Sándor*, *Kass János*, *Wöber Lajos*, *Ujj József*, *Gerle Imre*, *Lippay Lajos*, *Haris György*, *Meák Gyula*, *Noszlopy Antal* és *Regdon Géza* egyleti tagokat választották meg.

ATHLETIKA

A Körmentdi Athletikai Club mult hóban tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését. Az igazgatósági jelentés és a mult évi számadások tárgyalása után megejtették a tisztújítás és pedig a következő eredménnyel: Elnök lett *Illés Antal*, alelnök *Molnár István*, titkár *Horváth Béla*, szertárnok dr. *Héring Miklós*, pénztárnok *Lechner György*. Választmányi rendes tagok: *Obál Mihály*, dr. *Bruck Béla*, dr. *Dieneš Elek*, dr. *Füredi Gusztáv*, *Mitli Kálmán*, *Sipos Viktor*, *Soós Sándor*, *Koloszár László*. Póttagok: *Udvary Ferencz*, *Rábai Zsigmond*. Számvizsgálók: *Füredi Béla*, *Babolcsay Kálmán*, *Jacoby Rezső*. — Végül megállapított az 1893 94. évi költségvetés.

Vívók társasestélye Nagy-Kanizsán. A hat heti vívó tanfolyam befejeztetvén az ezen résztvettek, *Peér Mátyás* vívómester, nyug. csendőrszázados tiszteletére mult hó 22-én este társasvacsorát rendeztek a „Polgári Egylet” helyiségében, hol nemcsak vívók, hanem tornászok és egyéb vendégek is megjelentek a közkedveltségre szert tett vívómester tiszteletére. Mindjárt az első fogásnál szót emelt *Radó B. Béla* az estély rendezője, hogy a vívók nevében elismerésük látható jelül egy értékes emléktárgyat nyujtson át mesterüknek és köszönetüket szóban is tolmácsolja, mire *Peér* nemcsak mint vívómester, hanem mint ember is érdemet tett. A lelkes éljenzessel kísért felköszöntő után a nem várt ovatio által teljesen meghatva szót kért *Peér* vívómester, hogy mélyen érzett köszönete mellett azon reménynek is adjon kifejezést, hogy tán elérkezik nemsokára azon idő, hogy Nagy-Kanizsán állandó vívó tanfolyam lesz. Előtte az itteni élvezett rendkívüli szívélyes barátság mindenkor felejt-hetlen marad. Rövid szünet után *Radó* „a háznagyok háznagyát” *Sümegei Kálmánt* köszöntötte fel, mit utóbbi csakhamar viszonzott *Radó*ért üritvén poharát. — *Weisz Dávid*, *Pongrácz* tornatanár érdemeit méltatva, ennek egészségeért emelt poharat.

A budapesti korcsolyázó-egylet mesterséges jégpályája.

VADÁSZAT.

Tacskózás a Bakonyban.

A magyar vadászok a kopó mellett a tacskót még csak nem is olyan régen lenézték, melylyel csak a cseh-jágerekhez méltó vadászni. Ugy látszik a kopó heves természete, gyors hatása, hatalmas csaholása inkább megfelel természetünknek, mint a tacskó nyafogása, lassu, kitaró hajtása. De ma már ellenszenvünket legyőzte okos belátásunk s vadászatunk javára a tacskók mind jobban kiszorítják a kopókat.

Magam is mindaddig tétovázó voltam, míg a tacskók képességét medve, disznó és szarvas vadászaton nem csodálhattam. De az igazi tacskózást csak most össze volt módomban láthatni *Ihász Lajos* nagybirtokos csingeri és hathalmi bakony-erdeiben. Előttem itt a leirandó vadászat mintaképen tűnik fel s érdekesnek tartom e lap t. olvasóival röviden megismertetni.

Az első kellék a jó tacskózáshoz természetesen a jó fajú tacskó, azután a jó iskola és a fáradhatatlan kutyavezető. *Ihásznál* a kutyavezetést egy értelmes higadgt jó vadász végezi, kinek munkájától csaknem annyi függ, mint a tacskók tehetségétől. A kutyavezető vadász ugyanis a hármásával vagy négyesével fűzött tacskókkal bemegy a meghajtandó területre és csak ott ereszti el a tacskókat, hol a vad tartózkodni szokott, vagy hol friss nyomott, vagy épen vadat lát. Ő maga a kieresztés után az el nem állt oldalon járkal, hogy a kítőrní akaró vadat, ha kell lövéssel is a vadászok felé terelje. Ha a kieresztett tacskók a nagy vadat nem tudják megindítani, úgy a tartalék fűzéken levőket is elereszti. Kezdődik erre egy olyan koncert, melyre feldobog az ember szive, mig-nem az agancsos csendes koczogással előttünk nem terem.

Ha a tacskók hosszabb ideig nem találnak nyomra, a vadász bemegy a hajtandó területre és csendes patron fűtytyel magához hivatgatja a kutyákat és összefogdossa. Fűtyülése megóvja őt attól, hogy a heves vadász szarvasnak vélje meglője. A vadászok azonban mindaddig helyben maradnak, míg a kutyavezető vadász kürtjellel nem tudatja, hogy minden kutya felcsatoltatott a hajtásnak vége van.

Magától értetődik, hogy a kutyavezetőnek a legjobbban kell ismerni a vadjárást, hogy a kutyák kieresztése mellett a vadásznak elhelyezésére is gondja van; ha különben ezt más végezi is, ő tudja, hogy a vadászok, mely helyeket szálltak meg.

Hogy mily eredménnyel lehet ily módon vadászni, mutatja az én jelenlétemben *Ihász Lajosnál* lefolyt három napi vadászat. Az első nap 6 puskás mellett esett 2 szarvas, (egyét a házi úr lőtt) 1 őz. Hibáztak 2 szarvas. A második nap 3 vadász mellett, csak délelőtt vadászva, egy szarvas (10-es, lőtte *ifj. Hegedűs Sándor*). A harmadik nap három vadász mellett egy őz. A vadász ur szerint azonban mindhárom napon nem a szokott jó eredménnyel folytak a dolgok.

Én e vadászatok után azzal a meggyőződéssel jöttem haza, hogy a tacskózás a legeredményesebb, legolcsóbb és legmulatságosabb vadászat.

P. J.

Körvadászat.

Irta: Kozma Andor.

Vasárnapra körvadászat volt kitűzve az arnóti határban.

A zsolczai fordulónál napköltekor tizenkét fok volt a hideg, Reaumur és patikus No. 1. szerint, akivel egy szánon ültem s aki bundája gombján magával hordta a hévmérőt.

A találkozót az arnóti keserves keresztnél határozta, mely az országúttól srófosan elkanyarodva, kétségbeesetten nézett félbalt a hófedte halmos mezőkre.

A zsolczai nemzeti urak már ott voltak. Részben pálinkáztak, részben szóltanul toporzékoltak fel s alá. Valamennyinek kezdetleges rendszerű Lefauché puská lógott a vállán, mégis messze földön ezek a legjobb pecsenye-vadászok. A vadászati törvényt nem respektálják. Egész éven át lövik, ami csak 30 lépésnyire csövkük elé kerül. Sohasem hibáznak. Holdas téli éjen nyulat lesnek a káposztás-kert végiben.

Ismét egy szánon állt meg. Patikus No. 2. szállt le róla, meg a kékfestő. Patikus No. 2. víg fiú és nagy vadász. Három kulacs is lóg a nyakán, valamennyiben saját külön keverékei. Egyikből mindjárt sorra kínál benünket. Azt mondja, legjobb reggel ez, mert ebben aqua carminativa is van. A kékfestő valóságos Rip van Winkle. Sohasem fest kékre semmit sem személyesen. Örökké vadászik, vagy legalább kóborol az erdőkön, felesége viszi az üzletet; ő legfeljebb egy-egy vásárra megy el s ott is elajándékozgatja a babos-kendőket a szép lányoknak.

Szánon jön, szánon után. Megérkezik a patikus No. 3. No. 4 és No. 5. Nincs több a vidéken. Megérkezik csodabundában a főorvos. Meg a jól felszerelt ügyvédek. Meg a cs. és k. kamarás egyedül, pompás lovakon, pompás dressben, pompás chookborral. Az ut túlfelén áll meg, liberias kocsisának visszadobja a tigrisbőr lábtakarót s beküldi őt a falubeli földesurhoz.

Megérkezik a két bérlő ur: Schlesinger ur és Maibaum ur. Az első híres jó lövő, hiába nem pazarolna el egy gyűszünyi puskaort sem. A másik nem ért a puskához épen semmit s álla még fel van kötve. Tegnapelőtt pofon rnta a Lancastere, mikor egy udvarára tévedt idegen lud miatt kelt fegyverre. Mindkettőről az a legenda, hogy két éves, elavult vadászjegyeket hnsznál. A nemzeti urék terjesztik ezt legbuzgóbban róluk, pedig nekik négyüknek van csak egy vadászjegyük. Az igaz, hogy ez idei.

A fináncz hivatalnokok után érkezik meg egy unikum: nem szánon csak szekér. A kerekék befagytak s nem forognak. A szekéren a középiskolai tanári kar. Heten vannak uram, heten. Mind jeles férfiak tanügyi szempontból, de a vadász tekintet nem lehet velük megelégedve.

Diszük a történelem és magyar nyelv és irodalom rendes tanára. Fején egy régi klakk, derekán egy felhajtott galléru téli kabát. Lábaszára már is elfagyott a régi pepita-nadrágban, lábát azonban a régi lakkczipellőn kívül egy pár középkori gummi-kalocsni óvja. Sem-

mije sincs egy csodálatos puskán kívül. Ez valamikor elültöltő volt; most már hátültöltővé van átalakítva, de még megtartotta a régi rossz szokását, hogy csak a piramidlijére tett kapszli nyomán sül el. Igaz, hogy nem mindig. A tanár ur, ki doctor philosophiae is, töltényeit téli kabátja zsebében hordja.

A többi tanerő kitűnően van a vadászatra felszerelve s marczóna kedvű. Útközben összevesztek a görögpótló tantárgyak felett.

A társaság együtt van és snapszozik. A kamarás ur cerclét tart s többeket megszólításával tüntet ki.

A nemzetes urak közt az, aki a közös vadászjegyet tarsolyában hordja, a rendező. Intézkedik az odább álló rongyos hajtósereg felett, majd élére áll a társaságnak és indulunk, neki a havas mezőknek.

A hó kemény, ropogós, különben belesülyednének. Így csak bokáig ér. A disztanár ur el is vesztí benne mihamar fél kalocsniját. A tanári kar ad hoc kollegiálitásból kibékül s visszamegy a kalocsnit keresni. Megtalálják s mialatt a társaságot beérik, megint összevesznek a görögpótló tantárgyak felett.

Helyben vagyunk. Sorsot huzunk, aztán kezdjük csinálni a kört Egy hajtó — indulj jobbra! Egy hajtó — indulj balra! Egy puskás — jobbra! Egy puskás — balra! Egy hajtó, még egy hajtó! Egy puskás! Hajtó! Puskás!... És így tovább.

Végre mindenki megy. Hosszú, ívben görbülő ludmenetben van a társaság fele jobbra fele balra. A tanár urak a körívek külső végső szárnyai, — nekik van mit gyalogolni. A kisenemesek és a kamarás csak ott toppognak helyben. Ők a kört innen felől zárják be.

A roppant hómezőn már csak apró bakáknak látszanak az elsőkül elindultak. A bezárandó körben pedig messze-messze a fehér havon, el-el suhan egy-egy négy lábú, hosszú fülű árnyék. Ezek az áldozatra szánt nyulak. Szinte violaszínűeknek látszanak a szikrázó fehér havon. Okos állatok, — már is sejtik: mi lesz. Rekognoszcirozzák az ellenséget; különösen az érdeklí őket, merre vannak az urak. Az lesz t. i. a fő kitörési hely.

A kör két külső vége összeér a fehér, délibábszerű távolban. A vezénylő nemzetes ur sipszava jelzi, hogy szabad lőni a körbe is, kifelé is és hogy nyomulni kell befelé.

Pif-paf-puf . . . kezdődik a mulatság.

A nyulak zöme ott figurázik, ott illan ki a patikusok környékén. Tapasztalatlan ifjabb süldők czikáznak csak a kis nemesek előtt s egy-egy tompa lövés hangja mellett nagyot bukfenczezve a légben, a óra területnek.

Puf-puf — hangzik egyre a tanár urak duplázása. Ugy látszik, tanszabály: mindig mindenre duplázni.

Pif — hangzik mindig a kisenemesek felől. Ezek meg mindig csak szimpláznak.

Schlesinger ur hadi cselekkal él. Leguggol iczipiczikére, úgy csalja törbe a vadat. Amely nyul fatuskónak nézi őt s feleje tör — el van veszve.

Maibaum úr kimarad a körből. Lancastere már megint pofon rugta. Jajgatva huzódik le egy árokba és hóval borogatja arcját.

Jajgatás a tanári kar felől is! Tehát még egy sebesült. A disztanár ur van megsrétézve. Egyik pepita láb-szárát mutogatja, majd megáll, lehuzza félkalocsniját, s azt kezében tartva, féllábon ugrál be az árokba, Maibaum ur mellé.

Ki törődnék most a sebesültekkel, mikor már sűrűn borítják nyultetemek a csatatért.

A kör nyomul összébb, szűkül a nyulak tere. Már valósággal hemzsegnek a kör közepén. Hol leülnek, hol felállnak, összevissza futkosnak s megkísérlik a kitörést.

A vezénylő nemzetes ur jelt ad sipjával s tudatja, hogy már csak kifelé szabad lőni.

Pif—paf—puf! . . .

Elvégre nincs egyetlen eleven nyul sem a körben. A vezér beszünteti a tüzelést, a puskások leszerelik fegyvereiket s kedélyesen beszélgetnek. Csodadolgotat regélnek iménti saját lövéseikről s szídják mások lövéseit. A hajtók szedik és hordják össze a zsákmányt.

— Ötvenhét nyul és egy róka, hangzik a végső bulletin.

— A rókát én lőttem! — zeng vissza egy egész kórus.

— Ki az az én?

— Én, — feleli egyszerre az öt patikus.

Ebből heves és kiegyenlíthetetlen vita kerekedik. Egy patikus sem enged, mind esküszik, hogy ő lőtte a rókát s mind elmondja a lövés összes körülményeit egészen apróra.

Hol az a bölcs Salamon, aki itt igazságot tesz?

A méltóságos kamarás ur azt indítványozza, hogy az egy rókabőr vágassék öt felé s minden gyógyszerész ur kapjon belőle egy darabot.

A patikusok ezt indignációval utasítják vissza, mire a méltóságos kamarás ur int egy hajtónak s az elrohan a rókával, hogy felhajtja azt benn a faluban a méltóságos ur szánjára. Ellenben a méltóságos ur lemond minden nyul-igényről s könnyedén köszönve indul az országot felé. Több körben már nem vesz részt. Mire a keserves feszületnél az országotra ér, már oda hozta pompás szánját a rókavívő hajtó s ő méltósága csengve-bongva távozik.

A nyulosztózasra már a két sebesült is megérkezik. Nincs nagy bajuk. Maibaum ur mindössze is néhány nappal tovább fogja felkötve hordani az állat. A disztanár ur lábába nem ment serét, csak a kalocsnija kapott vagy három szemet. Bizonyítékul kézről-kézre jár a mentő kalocsni, melyen három kis lyuk van s melyben ide oda gurul a három kis ólomszem.

A tanár urnak különben a matheseos professor urra van gyanuja. Bizonyosan az srétezte meg. Ugy látszik, nem is hiszi, hogy ez pusztá véletlenségből történt. Hej, azok a görögpótló tárgyak, keserű ellenségeskedést szülnek azok egy-egy tanári karban!

De végre is szent a béke. Megisszuk az összes patikusok összes kulacsainak, összes keverékeit, aztán csinálunk még egy kisebb kört ebédig. Ebben már persze semmi sincs. Elment mára minden nyul erről a vidékről.

Alkonyat felé a kijelölt tanyán már roppant tüzeket gyújtottak a hajtók. Ott ülünk, állunk körben, piritjuk a szalonnát, kibontjuk a sok mindenféle elemózsiát. És a bor, az isteni bor! Úrül egyik csikóbőrös a másik után s bizonyos, hogy soha nem ettem még remekebb ételt, mint a milyenre most iszom ezt a csodabort, melynek pedig csak 14 kr. literje. A kis nemesek üstben vörös bort főznek, gyömbérrrel, paprikával s más egyéb csodával. Micsoda kimondhatatlanul jól eső testfitó szer az!

Mind berugunk, még Schlesinger és Maibaum ur is, kik mindketten bruderságba keverednek legott a tanári karral. A disztanár ur egy esti lapba csomagolt habtorta darabot hozott magával, mely nyomdafestékes kenőcscsé lett már, — ámde ezzel nyájasan kínálja a matheseos professort, ki a nagylelkűséget csókkal viszonozza.

Aztán beülünk szánjainkon bundáinkba s búbajos holdvilágos, hófehér téli estén, mennyei érzésekkel szívünkben s tátott paprikás szájjal szíva a friss téli levegőt, csengünk-bongunk haza.

A zsolczal fordulónál valaki utánunk fut s azt kiabálja, álljunk meg. Megállunk.

— Ki az? Mit akar?

— Én vagyok; kérem vegyenek fel a tekintetes urak.

- Szívesen tanár ur; de hát maga lemaradt a tanári kar kocsijáról?
- Önként szálltam le. Nem ülök egy kocsin olyan emberekkel. Összevesztem az egész kompániával.
- S ugyan mi felett?
- A görögpótló tantárgyak felett.

Pallavicini Sándor örgróf illustris társaságot hívott magához a napokban tartott vadászatra. Hohenlohe, Apponyi és Andrassy grófokon kívül ott volt Tallián Béla csongrádi főispán is. A főúri vadászok az örgróf *pusztaszéri* kastélyában voltak szállva, ahol a bájos háziasszony Pallavicini örgrófné, Széchényi Irma grófasszony szívesen látta vendégeit.

A **szabadkai „Nimród“ vadász társaság** m. hó 17-én vasárnap az ugynevezett radonováci erdőben körvadászatot tartott. Rendező *Varga Károly* egyesületi elnök, intéző pedig *Vojnich Imre* vadász mester volt. Három körben 30 puskás 90 hajtóval 189 drb nyulat és 4 drb foglyot ejtett zsákmányul és pedig az első körben 49, a másodikban 62 és a harmadikban 78 drb nyul esett el, tehát összesen 189. A legtöbb nyulat (16 darabot) dr. *Vojnich Oszkár* egycsővű amerikai (hatlövetű) ismétlő fegyverével lőtte, a többi vadászok is egytől-egyig mindannyian meglehetősen lőttek s így „szűz vadász“ egy sem volt. A körvadászatot este 7 órakor a „Bárány“ szálloda disztermében kedélyes vacsora követte.

A **debreczeni vadásztársaság** 46 tagja, kirándult a Halápra, ahol körvadászatot rendezett, melyen 42 nyul esett áldozatul. A guti vadásztársaság több tagja pedig Gútra rándult ki.

A **kigyósi körvadászat** a múlt héten 1500 nyulat, 530 fázánt és foglyot lőttek. Résztvettek a vadászat: gróf *Wenckheim Géza*, gróf *Wenckheim Dénes*, gr. *Almásy Dénes*, gr. *Eszterházy László*, gr. *Eszterházy Béla*, *Inkey Antal*, *Tallián Béla*, *Ladics György*, *Wieland Károly*, br. *Trauttenberg Frigyes*, br. *Vécsey Miklós*, br. *Radvánszky Géza*, *Purgly János* és a házigazda gróf *Wenckheim Frigyes*.

A **kecskeméti vadásztársulat** által m. hó 18. 19. napján Bugacmonostoron rendezett körvadászat alkalmával 157 tapsifüles és 1 róka került terítve a vadászat 27 puskás által. Az eredmény nagyon gyérnek mondható és pedig azért, mert az előző években 200—300 nyúl szokott ott elejtetni, hogy a nyúl állomány így megfogyott annak oka tisztán a mostoha időjárás.

N.-Szőlősről írják: Két hajtó-vadászat rendeztetett a múlt héten. Egyiket *Kornis István* árvaszéki ülnök rendezte m. hó 20-án sásvári birtokán. Résztvettek benne: *Becsky Emil*, *Komáromy János*, *Tegze Zsigmond*, *Vasady Ferencz*, *Lator István*. Az eredmény hat darab elejtett nyul volt. — A másikat *Fogarassy Zsigmond* csepei birtokos rendezte a csepei határban. Résztvettek a vadászat: *Becsky Emil*, *Halassy Szerencs*, *Fogarassy Aurél*, *Markaczán Sándor*, *Vasady Ferencz* és *Szaplonczay Pál* honvédhuszárhadnagy. A vadászatot szép siker koronázta, 17 nyul került terítékre.

A **hercegprimás bajcsi uradalmában** m. hó 11. és 12-én nagy hajtóvadászatot rendezett a jószágigazgató-ság, melyen *Nimród* fiai valóban kedvteléssel vettek részt

s 800 tapsifülest terítettek le. A vadászat után *Czibulya Gyula* intéző vendégszeretete fogadta a meghívottakat, akik között ott voltak: *Pulay Géza*, kir. törv. elnök, *Balogh Kálmán*, cs. és kir. asztalnok, *Havass Károly*, kir. ügyész (Budapestről). *Erdélyi Zoltán*, *Schmoll Imre*, *Sárvány Ferencz*, *Szász Géza*, *Bálint István*, *Mike Károly*, *Sóós Géza*, *Reznayk Albert*, dr. *Kenedy Imre*, *Szabó László*, *Feszty Béla*, *Emánuel József*, az érsekújvári gazdasági tisztikar s még számos vendég. A vadászaton maga a jószágkormányzó is részt vett.

Nagy körvadászatot tartottak m. hó 23-án *Nádasdy gróf kápolnásnyéki*, fejérmegyei birtokán. A *Vancsó urad.* igazgató és *Bali urad.* kasznár urak által rendezett vadászatot résztvettek; *Szivák Imre*, *Benitzky pestm.* főispán, *Ott miniszt.* tisztviselő, *Vértesy ügyvéd*, *Szabó József mérnök*, *Ladányi*, *Lindtner* és a szomszédos földbirtokok. A kellemes vadászat eredménye szépszámú vad volt.

A **pátkai határban** érdekes vadászat volt a múlt héten, melyen gróf *Gzirák Antal* és *László*, *Meszlényi Pál*, *Miklós főhadnagy*, *Sárközy István* és még mások vettek részt, 200 nyul és 15 fázán esett a vadászat, mely után a társaság *Czirák gróf* vendégszerető házában pihent meg.

Meszlényi testvérek m. hó 23-án a velencei és gárdonyi vadászterületükön hajtó-vadászatot tartottak, mely alkalommal 12 puskás 181 drb. nyulat és 8 foglyot lőtt. — A gárdonyi vadászterület oly vaddus volt, hogy a puskák szüntelen ropogtak. A vadászatot résztvettek: *Végh Ignác*, *Kégl Dezső*, *Sárközy István*, *Kenessey László*, *Stern Arthur*, *Vestfalvy Arthur*, *Cseh Mihály*, *Meszlényi István* és *Kutassy Endre* urak, valamint a két házigazda: *Meszlény Benedek* és *Meszlény Pál* ur.

Vadászat Szalárdon. Eredménydus vadászatot tartottak Szalárdon. Az eredmény 112 nyul és egy róka. A vadászatot résztvettek *Weiterschütz János* főszolgabíró, *Szathmáry Király Andor* szolgabíró, *Feszty Raymond* honvédszázados, *K. Nagy Endre*, *Ertsey Zsigmond*, *Tóth Mihály*, *Veres Sándor*, *Osváth József*, *Stetner Lajos*, *Krucsay N. stb.* A vadászat után kitűnő lakoma volt a község házában, hol cigányzene hangjai mellett vígan mulattak a vadászok. A házi asszonyi tisztet *Szathmáry Király Andorné* töltötte be kitűnően.

Vadászat Ravazdon. A *panonhalmi főapátság járnosházi* 5000 holdas erdejében sikerült hajtóvadászatot rendezett *Vaszary Ernő* erdőmester. A meghívott társaság reggel 9 órakor a ravazdi erdőmesteri lakban találkozott s onnan indult az őserdőbe, mely mellett szépen gondozott sűrű új cser- és tölgyerdő van. A vadászat délután 4 óráig tartott. öt hajtást rendeztek. Mindegyik hajtásban 5—5 őr rohant elő, de a szeles száraz idő folytán visszatörték. Volt egy kör, mely valóságos kis ütközet érdekes képét nyújtotta a gyönyörű dombos területen. Összesen 96 nyul, 5 őr és több foglyos esett el. A vadászatot *Vaszary Ernő* vendégszerető házában gazdag lakoma fejezte be, melyben résztvettek: *Vaszary Ernőné*, a kedves háziasszony és *Németh Margitka*, továbbá *Laszberg Rudolf* gr. főispán, *Birbauer Lipót*, *Ziskay Antal* dr., *Purgly Zsig.*, *Farkass Gyula* dr., *Szodfriedt József* és *Endre*, *Kautz Gyula* dr., *Kuncz Jenő*, *Osvald*, *Vitál Kornél*, *Barta László*, *Vaszary Lajos*, *Hencz Sándor*, *Janda Bernardin*, *Mihálitz Péter*, *Novotny Lajos*, *Tamási Ferencz*, *Bán Lajos*, *Mihály Imre*, *Borsó Márton*. A társaság kitűnő jókedvben késő órákig együtt maradt.

A **mármaros szigeti vadász társaság** m. hóban tartotta évi közgyűlését, melyen megválasztották az új vadász mestert. miután *Héder János* nyugalmazott járásbíró, a társaság eddigi vadászmestere, sok oldalú elfoglaltatására hivatkozva, — a társaság sajnálatára — lemondott eddig nagy buzgósággal viselt tisztéről. A tár-

saság tagjai, ez alkalommal számosan gyűltek össze, s Czékus György kir. főerdészt, a legkitűnőbb vadászok egyikét választották meg vadász mesterré. — Az egyes tisztviselők megtartották eddig viselt állásaikat. — A gyűlés után lakoma volt a „Vadászkürt“-ben, hol a volt és az új vadász mestert többen a kollegák közül felköszöntötték.

A nagyváradi káptalan erdejében sikerdus vadászatot rendezett a m. héten Radnay Farkas lat. szert. kanonok. Régi dolog, hogy ezen a vidéken a nagyváradi káptalan kisjenői erdeje a legvadusabb s minden évben eredménnyel vadásztak az ottani erdőben. Az idén azonban az előző évek zsákmányánál is kedvezőbb volt az eredmény; a mennyiben négy vaddisznó és egy bakk őz került terítékre. Vaddisznót lőttek: Beóthy László főispán, Radnay Farkas kanonok, Óváry Sándor gazdatiszt és Széchényi káptalani pénztárnok. A vadászatot részt vettek: Dr. Beóthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Radnay Farkas, I. sz. kanonok, Kiss Elek főszolgabíró, Papp János gazdasági tanácsos, Miskolczy Barnabás kir. közjegyző és az uradalmi személyzet. Érdekes volt, hogy Miskolczy Barnabásra egy óriási vadkan tört, ki azonban tévedésből sréttel lőtt reá s a vastagbőrű bestia, ha nem is ép bőrrel, de ép csonttal elme nekült.

A latabári vadászat. A latabári erdőn a vadászatot m. hóban tartották meg. Terítékre került 40 nyul és egy róka. Ott voltak: Oszterlamm Ármin, Ertsey Zsigmond, Káli Nagy Endre, Hanzéli István, Somogyi Béla, Ferencsik Ödön. Igen sok őz is volt a hajtásban, de elhibázták.

Vadászat Apátiban. Az oláh-apáti erdőben pénteken ugyanez a társaság vadászott, hozzájuk csatlakozott még Konja ezredes. Terítékre került 26 nyul és egy vadmacska.

KORCSOLYÁZÁS.

Budapesti korcsolyázó-egylet.

(Hivatalos közlemény.)

Az 1894. február 2-án, pénteken az egylet városi jégpályáján tartandó korcsolya-versenyek műsora.

1. Délután 2 $\frac{1}{2}$ óraker: *Juniorok műversenye*. 1. rész: iskolakorcsolyázás a tullapon kiirt részletes műsor szerint. Elsőnek és másodiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

2. Délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker: *Sikverseny*. 500 méter. Első, másodiknak és harmadiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

3. *Ifjusági verseny*, 17 éven aluliaknak: 400 méter. Első, másodiknak és harmadiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

4. *Record-verseny*: 1500 méter. Futás páronként idő ellen: a versenyzők sorshuzás alapján párokba állítatnak össze; egy-egy párba hozott versenyzők egy időben indulnak és csak beérkezésük után a következő pár. A versenyórákkal mért idő véglegesen, döntő futam nélkül határoz a díjazásra.

Az egylet arany record-érme az elsőnek, ha 3 percz vagy ennél rövidebb idő alatt futja be a pályát, különben csak ezüst érme. Ezüst érme minden versenyzőnek, ki 3 percz 30 másodperczig terjedő időt, bronz érme mindenkinek, ki 3 percz 30 másodpercznél nagyobb, de 3 percz 45 másodperczen túl nem terjedő időt ér el. Azonkívül elsőnek és másodiknak emléktárgy. Tét 3 frt.

5. *Akadályverseny*: 500 méter, hóból készült 5 gáttal 50 és 70 cm. magasságban. Első, másodiknak és harmadiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

6. *Juniorok műversenye*, 2. rész: szabad választás szerinti korcsolyázás 3 percznyi maximalis időtartammal. Elsőnek és másodiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

7. *Nagy síkverseny*: 10,000 méter. Első, másodiknak és harmadiknak emléktárgy. Tét 1 frt.

Általános határozmányok.

A versenyekben csakis amateur (műkedvelő) urkorcsolyázók vehetnek részt; az 1., 4., 6. és 7. számú versenyekben bármely magyarországi jégpályán 1893/4. évre szóló idényjeggyel bírók; a 2., 3. és 5. számukban csak a budapesti korcsolyázó-egylet tagjai. 17 éven aluliaknak csak az ifjusági verseny áll nyitva. A műversenyben csak juniorok vehetnek részt: a kik 1893. november 1. előtt műversenyben első díjat még nem nyertek. Nevezni lehet az egyleti irodában (Városliget), ajánlott vagy személyesen átadott zárt levélben, melynek tartalmaznia kell: 1. a jelentkező nevét és lakását; 2. azon verseny, illetőleg versenyek megnevezését, melyre a jelentkezés vonatkozik; 3. a tétet. Nevezni lehet sürgönyileg is; ez esetben a tét a verseny napjának déli 12 órájáig utólag beküldendő vagy atadandó. Álnév alatt is versenyezhetni; az illető azonban tartozik valódi nevét a nevezés alkalmával a versenyt rendező bizottsággal tudatni. A megtörtént nevezés vissza nem vonható. Aki a versenyről elmarad, a tét visszaszolgáltatására nem tarthat igényt. Valamely verseny meg nem tartása esetén azonban a tétek visszafizettetnek.

Nevezési határidő 1894. január 31-én esti 6 óra. Később érkezett nevezések figyelembe nem vétetnek. A nevezési határidő leteltével a beérkezett nevezések a verseny-bizottság ülésén felbontatnak. Az ugyanekkor huzott számok határoznak a versenyzőknek a startnál való sorakozása, a record-versenyénél a párok összeállítása iránt. A versenyzők a nekik jutott számokat az indulás előtt kiosztott karszalagokon tartoznak viselni.

A versenypálya egyszer körül k. b. 400 méter, 2 kanyarulattal (15 méter radius). A versenytáv a pálya belső szélétől $\frac{1}{2}$ méternyire méretik. Pálya szélessége 10 méter és minden versenzző a startnál 1 méter helyre tarthat igényt; ennél fogva, ha 10-nél többen jelennek meg a startnál, akkor — hacsak közmegegyezésből sürűbben nem sorakoznak — két, esetleg több csoportban futnak. Az egyes csoportok első, második és harmadik beérkezői döntő futamban indítatnak. Ennek a műsorba való sorozása iránt a versenybizottság határoz. Minden verseny előtt egyszeri trombitaszó hívja a versenyzőket a starthoz; a ki 2 percz lefolyta alatt itt meg nem jelenik, nem versenyezhet. Indítás zászlólengetéssel, fix startból.

Futás balra kanyarodással (a pálya közepe bal kar felől.) Az 1500 és a 10,000 méteres versenynél a czél-

1
2
1

SZARVAS-VADÁSZAT.

pontnál magasra tartott feltűnő számok figyelmeztetik a versenyzőket, hogy még hány kört kell megtenniök. Holt verseny nincs. Az egyszerre a célponthoz érők közül a külső oldalon beérkező tekintetik elsőnek. Elezés nem disqualifikál. Minden egyes panasz azonnal a versenybírósnak élőszoval betérjesztendő, mely az érdekelt felek és tanuk meghallgatása után végérvényesen dönt. Nevezések visszautasítása iránt csak indulás előtt emelt szó vehető figyelembe.

*

A versenyek csak akkor tartatnak meg, ha legalább két versenyző jelenik meg a startnál. A második díj csak akkor adatik ki, ha legalább hárman, a harmadik, ha legalább öten indultak. A record-verseny azonban akkor is megtartatik, ha csak egy áll a starthoz és az érmek kiadása szintén nem köttetik az indulók bizonyos számához.

A rendező-bizottság fentartja magának a jogot a műsort az időjárás vagy egyéb kényszerítő körülmények miatt megváltoztatni vagy a versenyt elhalasztani a mi alkalmas módon közhírré teendő.

Versenykorcsolyákkal trainirozni az egyleti jégpályán naponta délelőtt 10-ig és este 7—8-ig szabad.

*

A műverseny részletes határozmányai.

Ezen verseny két részből áll: *iskolakorcsolyázásból* és szabad választás szerinti korcsolyázásból. Az iskolakorcsolyázásnál, melyre egyedül is lehet nevezni, a díjak a műverseny második részére való minden melléktekinetet nélkül adatnak ki. A szabad választás szerinti korcsolyázásnál díjra azonban csak az számíthat, ki az iskolakorcsolyázásra is nevezett és az ott előirt gyakorlatok közül legalább négyet elfogadhatóan tudott megcsinálni.

Az iskolakorcsolyázás számára előirt gyakorlatok a következők:

1. Ivezés előre kifelé, jobbra és balra, nyolczas alakban.
2. Ugyanaz hátra kifelé.
3. „Hármas“ jobb lábon kezdve előre befelé és utána bal lábon hátra kifelé, nyolczas alakban.
4. Ugyanaz bal lábon kezdve előre befelé és utána jobb lábon hátra kifelé.
5. Kigyóvonal: jobbra külső-belső, balra belső-külső élváltással, előre, nyujtott nyolczas alakban.
6. Ugyanaz balra külső-belső, jobbra belső-külső élváltással.

Mindegyik gyakorlat úgy a jobb, mint a bal lábon egy indulásra háromszor végzendő.

Az indulás nyugodt állásból történik, az induló lábbal ellentett lábbal adott egyetlenegy lökással. Az egyszer megtörtént indulás után a gyakorlatot javítólag újra kezdeni nem lehet.

Egy-egy gyakorlatot valamennyi versenyző a sors-huzás által megállapított sorrendben csinálja meg. A ki nevének felszólítása után legkésőbb két percczel gyakorlatát meg nem kezdí, arra a gyakorlatra 0-t kap.

Mindegyik gyakorlatnál a kivitelért 0, 1, 2, 3 értékszámok adatnak, melyek jelentősége a következő:

- 0 = el nem fogadható,
- 1 = elfogadható,
- 2 = jó,
- 3 = igen jó,

és az így adott értékszámok szoroztatnak:

- az 1. számú gyakorlatnál 1-gyel,
- a 2., 3., 4., 5., 6. számú gyakorlatoknál 2-vel.

Ezen szorzatok összege adja számokban kifejezve az iskolakorcsolyázásnál elért eredményt. Az egyes versenybírók által számított eredményekből az átlag véte-tik. Elérhető legmagasabb pontszám 33.

Az értékszámok adásánál első sorban tekintetbe jön a correct szabályos alaku kivitel, másodsorban a mozgás és testtartás szép és fesztelen volta, harmadsorban a nagy méret. — A nyolczas szabályos alakjának könnyebb betartása végett meg van engedve annak közepét vagy tengelyét bármi módon megjelölni.

A szabad választás szerinti korcsolyázásnál a bírák mindegyike saját legjobb belátása szerint állapítja meg a résztvevtek eredményeinek sorrendjét. Szavazataik összegezetnek és ha ebből kifolyólag két vagy több versenyző egyenlő szavazatot kap, az iskolakorcsolyázásnál elért nagyobb pontszám dönt.

A műversenyhez más magyarországi korcsolyázó-egyletek is nevezhetnek egy-egy versenybíró, ki azonban január 31. este 6 óráig az illető egylet által hivatalos átiratban bejelentendő.

A budapesti korcsolyázó-egylet választmányja
által kiküldött

versenyt rendező bizottság.

A budapesti korcsolyázó egylet választmányja Busbach Péter orsz. képviselő elnökle alatt legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Földváry Tibor korcsolyázó művészt atroppai és bécsi nemzetközi versenyekhez ajánlatokkal látja el és kísérelőjével kiküldi Ehrlich Jánost. Elhatározta továbbá, hogy Budapesten is tart versenyt 1894. február hó 2-án, illetve 4-én; versenyrendezőbizottságul kiküldötték Zsigmond Gyézát, Szentgyörgyi Imrét, Küffer Bélát, Ehrlich Jánost és Zsedényi Bélát. — Az igazgatóság arra hívja fel a korcsolyázó közönség figyelmét, hogy saját érdekében váltsa meg jegyeit még január elseje előtt a városi irodában Deák-utca 15. sz. I. em. — Ujév után a tagok, kik nem váltották ki évad-jegyeiket, alapszabály szerint újra fizetik a fölveteli díjakat.

A bécsi nemzetközi műkorcsolya verseny f. évi január hó 28-án tartatik meg, nevezési zárlat január 25.

Egy training mester kerestetik a bécsi korcsolya egylet-hez, feladata minden korcsolya napon egy órán át a gyors futásból, egy órán át a műkorcsolyázásból oktatást adni, egy-egy óra díja 10 frtban állapított meg; biztosított legkevesebb díjazás összege 480 frt, legtöbb pedig 800 frt.

A kapuvári korcsolyázó egyesület választmányja m. hó 21-én tartott ülésén elhatározta, hogy jan. 13-án tánczvigalmat fog rendezni, valamint azt is, hogy mi-helyt a jégpálya megnyitható lesz, alkalmas időben jég-ünnepélyt és a tanulók számára korcsolya-versenyt rendez. Ugyanez az ülés elhatározta, hogy még az idei saisonra megépíteti a pálya mellé a fabódét, a mely 6 méter hosszú lesz, elől nyitott, fent, hátul és oldalt pedig zárt és 78 frtba fog kerülni.

A veszprémi korcsolyázó egylet jan. hó 10-én a vármegyeház disztermében fényes tánczestélyt rendez.

A kolozsvári korcsolyázó egylet szervezkedik. Készíti elő a pályát a sétatéri tón. A kolozsvári közuti vasut is hozzá járul ehhez a mulatsághoz azzal, hogy külön vonatokat rendel, mely d. e. 11— $\frac{1}{2}$ 12 óra és d. u. 3—6 óra között állandóan fog közlekedni a pályára. Villanyos estélyek alkalmával este 8 óráig fognak közlekedni a külön vonatok.

A székely-udvarhelyi korcsolyázó-egylet 1894. évi január 13-án saját pénztára javára a „Budapest“ szálloda nagytermében zártkörű bált rendez.

A zombori korcsolyázó-egylet december hó 25-én d. e. 11 órakor Zomborban a városháza tanácstermében tartotta évi rendes közgyűlését.

LIPIKI JÓDFÜRDŐ

(SZLAVÓNIABAN.)

Elsőrangú kutforrás és gyógyfürdőhely

Enyhe éghajlat.
Egyedüli jódhóvíz a Continensen
64° Celsius

Az idény tartama márcziustól október végéig.
Gyógyjavallatok: A gyomor és bélcsatorna mindennemű hurutos bántalmánál, hólyagbetegségeknek, csuzos és köszvényes kóralakoknál, görvélykóros és különféle vérbajoknál.

Kiterjedt árnyékos park, saját gyógyzenekar, fedett sétány, diszes és kényelmesen berendezett szalodák és magánygyógyintézetek.

100 vendégszoba.
Kitűnő étkezés mérsékelt árak.

Vasúti összeköttetés: Pakratz Lipik (cs. és k. szab. déli vasut), Okucan (m. kir. államvasutak.)

FÖLDESZ L.

puskaműves

Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

Ajánlja jó hírnevű

fegyvereit
kezeség mellett,

továbbá mindennemű **revolvereket** és teljes **vadászfelszereléseket.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. Javítások legolcsóbban számítatnak.

KAJÁRI DEZSŐ

KARLSBADI

cipő-különlegességek.

Budapest, Dorottya-utca 8. sz. a.

Ajánlja legdusabb választékban férfi-, női- és gyermek cipő-áruait a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ügyelemmel

velocipédező, turista és hegyászó tornaczipőket, vadász-csizmákat mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek reszer ugyanint:

tiszti cipők, galoschnik v. gumiezi pök, ugy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra különlegességeket nagy választékban raktáron tart

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

Vadászterület

kerestetik bérbevétel céljából, lehetőleg a főváros közelében.
Szíves ajánlatok a „Herkules” kiadóhivatalához intézendők.

Vasúti allomás: Zsolna
onnan omnibuszszal
Állandó posta- és
távirda-állomás.

RAJECZ-FÜRDŐ
(Magyar Gastein) a regényes Vág-völgyben

Timsósvasas hévforrások 34°C.
Specialis fürdőnőibajok ellen. Combinált hidegvíz-gyógymód (Kneip-Kura). — Klimatikus gyógyhely 420 m. magasságban özondus, pormentes levegővel. — Északról teljesen védve. Gyógyjavallatok: csúz, köszvény, bőrbajok, görvélykór, angolkór, sápkór, verszegénység, idegbajok, neurás ehnia, neuralgiák, ischias Női bajokban (méh-, hüvelyhurut, izzadmányok) stb 4-5 heti használat után legbiztosabb sikerű. Subalpin klímájánál fogva általános gyengeség, a 1-gutak hurutjánál indokált. — Villanyozás, masszázs. — Gyönyörű kirándulások; croquet, lawn tennis, tekepalya, zongoraterem, győgyterem stb. — Olcsó teljes ellátás, elő és utóevadban már 2 frtt. 1 feljebb naponként.
Fürdőorvos: Dr. FANZLER LAJOS fővárosi gyakorkló orvos, Budapest, II. ker. Corvinter 2. sz.
Felvilágosítással és prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Széna-sajtók

széna, szalma, turfa stb. csomagolására

legjobb szerkezettel

Mayfarth Ph. és Társaság

Bécs II/1.

gazdasági és gyümölcsértékesítési gépgyárban készülnek.

Nagy választék

színházi és tábori-
LÁTCSŐVEK

RAJZESZKÖZÖK
legjobb minőségben.

Libál Lajos-nál

cs. és kir. szab. gyár optikai árukban
BUDAPESTEN.

Gyár és főraktár: Zöldfa-utca 13
Fiók-raktárak: Dorottya-utca 5.
és a Harisch Bazarban.

DEUTSCH GÁBOR

zongora gyári telepe

Budapest, V., Erzsébet tér 7. sz.

(Bécsi-u. sarkán.)

Eladás 6 évi jótállás mellett.

Porzsolt Kálmán

munkái:

- A párbaj. Színmű 1 felv. Előszőr adatott a nemzeti szín- frt kr. házban 1881-ben 40
Szerencsétlen furulyások. Elbesz. 1883. 1 —
Viharos élet. Elbeszélések. 1886 1 —
Fürdői emlékek. Elbesz. 1887. (Képekkel.) 1 —
Sport és szerelem. Elb. 1887. (Képekkel.) 1 —
Amor im Bade. A „Fürdői emlékek” német kiadása. Berlin 1891. Ára 1 márka.
Herkules Testgyak. és sportközl. 1884. Első évfolyam 6 —
1885. Második évfolyam ... 8 —
1886. Harmadik évfolyam... 8 —
1887. Negyedik évfolyam .. 8 —
1888. Ötödik évfolyam 4 —
1889. Hatodik évfolyam ... 4 —
1890. Hetedik évfolyam... 4 —
1891. Nyolcadik évfolyam 4 —
1892. Kilencedik évfolyam 4 —

- Képes sportnaptár. 1886. évre 1 50
A testgyakorlati oktatás rendszere. A testgyakorlati oktatásra vonatkozó törvények és rendeletek gyűjtemény. 1886 — 80
Reform-naptár 1892. Politikai és szépirodalmi tartalommal — 40
A Dunántúli irásban és képen. (Dunántúli képes naptár 1892) 1 —
Ugyanaz II-ik kötet 1893-évre 1 —

Porzsolt Jenő:

- A korcsolyázás kézi könyve. Képekkel..... 1 —
Porzsolt Lajos munkái:
A magyar labdajátékok könyve. Képekkel s gróf Eszterházy Mihály előszavával..... 1 —
A tornázás kézikönyve. Képek. 1 20
Tornakartyák. Képekkel 1 —
Mindezen munkák kaphatók a „Herkules” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 5. sz.)

Képek és képkeretek a legnagyobb választékban a legegyszerűbbtől a legremekebbig való kivitelben legmérsékeltbb áron kaphatók csakis TINTNER MIKSA műtárában Bécs, I., Opernring 19.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet.“ az „Aradi Korcs-Egylet.“ „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet.“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet.“ a „Budapesti Torna-Egylet.“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet.“ a „Debreczeni Torna-Egylet.“ az „Egyetemi Athletikai Club.“ „Első Magyar Vivő-Egylet.“ az „Ersekújvári Vivő- és Torna-Egyesület.“ a „Fertői Csónakázó-Társaság.“ a „Győri Csónakázó-Egyesület.“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet.“ a „Kolozsvári Athletikai Club.“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet.“ a „Föv. Vivő-Club.“ a „Körmendi Athletikai Club.“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet.“ a „Magyar-Újvári Torna- és Vivő-Egylet.“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet.“ a „Makói Torna-Egylet.“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet.“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet.“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.“ a „Nemzeti Hajós-Egylet.“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet.“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület.“ az „Ó-Budai Torna-Egylet.“ a „Pécsi Athletikai Club.“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet.“ a „Pozsonyi Torna-Egylet.“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet.“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet.“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club.“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet.“ a „Szabadkai torna-Egylet.“ a „Szarvas-Korcsolyázó-Kör.“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet.“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Szegedi Torna-Egylet.“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet.“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet.“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet.“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli) Egyesület.“ a „Pápai korcsolya-egylet.“ a „Torontali korcsolyázó- és hajós-egylet.“ „Szegedi Kerékpár-egyesület.“ „Veszprémi torna, egylet.“ „Tordai korcsolyázó egylet.“ „Budapesti Torna-Club.“ „Zombolyai atletikai club.“ a „Szászvárosi atletikai club.“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet.“ a „Budapesti polgári lövészegyesület.“ „Sportkedvelők köre“, a „Magyar Úszó-Egylet.“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A millennium és a testedző sport.

Hat budapesti sportegyesület képviselői közelebb a „Herkules“ szerkesztőségében értekezletet tartottak, melyen Porzsolt Kálmán fölvetette azt az eszmét, hogy a sportegyesületek tartsanak a fővárosban közös értekezletet s ezen állapítsák meg, mely módon vesznek részt az ezredéves kiállításán és egyszersmind alakítsanak egy közös nagy rendező bizottságot, mely a millennium alkalmából tartandó versenyek rendezését előkészítse.

Jelen voltak: a magyar atletikai club részéről Gerenday György alelnök, a budapesti tornaegylet részéről Dr. Kollár Lajos elnök, a „Hunnia“ magyar kerékpár egylet részéről Dr. Hudomel József elnök, a „Neptun“ budapesti evezős egylet részéről Dietzl Gusztáv pénztárnok, a budapesti torna club részéről Iszer Károly s a budapesti polgári lövészegylet részéről Freyberger Pál helyettes főlövész-mester és Ott Lajos pénztárnok.

Az összes jelen voltak helyeselték az eszmét s megbízták a „Herkules“ szerkesztőjét, hogy nevében az összes sportegyesületeket január 15-ikére értekezletre egybe hívja.

Lapunk szerkesztője a megtisztelő megbízásnak ez időre nem tehetett eleget, mert az értekezletet két miniszteriumban, a kereskedelmi és közoktatásügyi miniszteriumokban is elő kell készíteni és ez az idő rövidsége miatt nem történhetett meg. Február hó közepére azonban előre láthatólag megfelelhünk a megbízásnak.

Játszóterek es a fővárosi iskolák.

Gondoljuk meg, ha mi elhagyjuk az élet szinpadát, akkor a mai gyermekek lépnek helyünkre s ennél fogva különösen fontos a hazára nézve, hogy erőteljes, életvidor nemzedéket neveljünk. Ha az iskolában műveljük a gyermekek elméjét, mi gátolná, hogy testüket edzzük s egyszersmind szórakoztassuk is őket. A fiatalságnak szórakozás is játék is kell; fontos tehát, hogy ezt a testedzéssel tudjuk egybekapcsolni.

A játszóter képezne egy fiu testi kiképzetésének keretét. De a régi jó időkkel, a mint megváltoztak a családi viszonyok, ugy elmúlt a játék is.

Volt idő, midőn a főváros gyermekei nem érezték a játszóter hiányát, nem volt még elfoglalva, beépítve minden szabad tér s a mostani Al-Dunator s vámház-épület táján s a mostani Kálmán-terén a délutáni szabad órákban nagy gyermekereg futkosott, labdázott; senki és semmi sem teszélyezte ebben.

Most általános az a vélemény, hogy már nincsenek igazi gyermekek, vig kedélyes, mozgékony életkedvtől pezsgő gyermekek.

De fel fog ismét virradni az a nap, midőn e panasz megszűnt. A főváros remélhetőleg gondoskodni fog gyermekeiről; visszavarázsolja azokat a szép vasárnap délutánokat, a mikor labdázva, futkosva szórakoznak majd a fiuk, nem pedig a szűk szemetes utcák kapui előtt gomboznak stb.

Az a több oldalról hangoztatott tan, miszerint minden iskola mellett nyitassék egy játszóhely, vagy játszóudvar, a főváros mai helyi viszonyainál fogva teljesen kivihetetlennek látszik, kivéve az egyes kültelken a város szélein ezentul építendő iskoláknál, mint például a tervezett VII. kér. zuglónál.

Itt igen czélszerű volna, ha ennek építése alkalmával az Angolországban divó félig nyitott, félig fedett, nyáron-télen is használható labdázó udvart csinálnának.

Mind a testedzés, mind a szórakoztatás tekintetében a labdajátékok a legnagyobb becsel bírnak. A Kacket-labdajáték minden angol iskolában divik, miután legkevesebb felszerelést igényel. E játékhoz egy fal kívánatik, mely északnak emelve önmaga árnyékot vet az egész előtte elterülő térre. E fal vonalak által számos rekeszre van osztva, hogy több pártit lehessen egyszerre

játszani. Igen kívánatos, hogy nálunk is ép úgy, mint Angliában nem csak a tornázásban képezzük ki a tanulókat, hanem őket a labdajátékok üzésére is buzdítsa és kiképezze az iskola, a mit annál könnyebben megtehet, mert igen sok szép labdajátékunk van.

Ennél az a fő, hogy a tanuló ifjuság a labdázást kellő vezetés mellett rendszeresen megtanulja, mert csak ily módon kedvelheti meg ezen testgyakorlatot annyira, hogy majd felnőtt korában is szükségét érezze ezen szórakozásnak, mint azt társas összejövetelek alkalmával Angolországban tapasztaljuk.

Ha az arisztokrácia tagjai a jövő „parkklub“-ban ily testet-leket edző időtöltésnek lesznek élvezői, miért ne szoktatnók a jövő nemzedéket úgy, hogy idővel ne füstös kávéházak és korcsmák kedvéért ránduljanak ki a szabadba, hanem a polgárságnál sem tűnjék fel, ha a labdasportért keresik fel a szabad helyeket.

A magyar labdászat azért hanyatlott, mert közönyt viseltettek az iránt azok a körök, kiktől a tanuló ifjuság leginkább várhat példát és buzdítást.

Ma erről kevésbé panaszkodhatunk; úgy gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter, mint a fővárosi tanács, testületek és szakemberek érdeklődnek a testedés és az ezzel kapcsolatos játszóterek intézménye iránt.

Fontos és sürgős teendő kétségtelenül a játszóterek létesítése. Az ideális terv, mint már említettük, az volna, hogy minden iskola mellett legyen játszótér.

Ez kivihetetlennek látszván, az képezi a vita tárgyát: hol és miképen legyenek tehát berendezhetők ezen játszóhelyek.

A fő kívánnivaló, hogy a gyermek lakásától ne messzire, legfeljebb negyedóránnyira feküdjék, hogy oda ne kimerülve, kifáradva érkezék meg, a mikor már sem kedvet, sem erőt nem érez a testedző játékokra.

Nézzünk körül első sorban a VII. kerületben; mily sok szép térral bővelkedünk, melyek most délelőtt piaczul szolgálnak, délután pedig egész nyáron át gyümölcsös kofák sátoráival vannak részben elfoglalva. Maradjanak meg egyes terek ezentul is piacznak, de némelyek alakítottassanak át játszóhelyekül, bekerítettven egy részük, a talaj poronddal behintetvén s oly fákkal körülültetvén, melyek magasan eresztenek lombot s alattuk akadálytalanul lehet játszani; a kavicsolás nem czélszerű, mint azt nem régeben egy pedagógus ajánlá; ellenben a porondon vagy a gypen a gyermek nagyot esve, jól kaczagva folytathatja játékát. Fontos még az is, hogy a játszótér látogatása az ifjuság szabad elhatározásától függjön; s mindennek előtt egyes megbízott szakemberek vezetése mellett történjék a gyakorlat.

Első sorban a szép magyar labdajátékokat ajánljuk. A klasszikus népeknél is nagy tiszteletben állott a labdászat; a görögök nem csak művészetté emelték, de a régiségtárakban találunk antik érmekeket, melyeken a labdászokat megörökítve látjuk,

De még több; az athéniek például oly csodálatra ragadtattak egy labdázó által, hogy neki polgárjogot adtak és szobrot emeltek. Rómában pedig minden rangú és korú férfiú labdázott. Cato minden nap ebédje után a „Campus Martiusra“ zárandokolt, hogy ott labdázzék.

Ha átvettük az ó német divatot, sőt az empire korbelit, öltözetünknel is, házberendezésünknel is, miért ne térhetnénk vissza még régebbi időkhöz, a rómaiakhoz és utánozhatnánk labdasportjukat.

Kedveltessük meg az ifjusággal a labdázást. Milyen szép lenne, ha a küszöbön lévő kiállítás alkalmára már szervezve, életbeléptetve lennének a játszóhelyek.

Az iskolákban is igen fontos, hogy minden osztály minden délután testileg is foglalkozzék mindig tanári

felügyelet alatt. A mostani tornatanítási rendszerünk nem pótolja azt; mert nem hat üdítőleg; nem nyújt pihenőt az elmének s a kedélyt nem deríti föl.

Szokolay Adolfin.

Sportkiállítás Budapestén. A nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszus alkalmával sportkiállítás is lesz Budapestén. A sport szakosztály elnökének Hegedüs Sándornak fölkérésére Porzolt Kálmán összeállította azon testületek, magánosok és czégek névsorát, a kiket a kiállításban való részvételre a nagy bizottság föl fog kérni.

A tornaóra befejezése. Pécsi ujságokban fölszólatk az ellen, hogy a tornaórák alkalmával meghűlnek a gyermekek. E fölszólatás: A városi főorvos Czírer Elek dr. azon fölszólatást intézte valamenyi pécsi tanintézet-hez, hogy a testgyakorlás mindig 10 perccel a tornaóra vége előtt fejeztessék be, míg a hátralevő 10 perc alatt a gyermekek pihenjenek, hogy lehülhessenek, mely helyes intézkedés elejét veendi a további megbetegedéseknek.

A szombathelyi torna-egylet táncvizgalma január hó 13-ikára hirdettetett.

Testgyógyászati Svéd gyógytorna intézet Sz.-Fehérvárott. Magvassy Pál budapesti tornatanár közreműködésével testgyógyászati svéd gyógytorna és massage intézetet állítanak fel Sz.-Fehérvárott Dr. Bierbauer Viktor és Dr. Pataki Ármin.

Korcsolyázás Zomborban.

Zombor, január 10.

A korcsolyázó saison későn kezdődött, de vigan folyik. A korcsolya egylet közgyűlését a m. hó 25-ikén tartották meg. Koczkar Zsigmond közjegyző, az egylet ügyeinek hosszú időn át lelkes vezetője elnökölt s tagok is igen szép számmal voltak jelen. A fölolvastott elnöki jelentés kimerítő ismertetését adta az egyesület állapotának, a miből azt is megtudtuk, hogy az egyleti vagyon ez idő szerint 1710 frt 78 kr. Babits Adél, Dömötör Irén, Falcione Mariska, Fernbach Zsuzsika, Karácson Dóra, Koczkar Adrien, Késmárky Ilonka, Pataj Ella, Popovits Katica Tessényi Vilma kisasszonyoknak, mint az egylet volt női választmányának, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, a miért az elmúlt egyleti évre oly szép számban gyűjtöttek tagokat s így az egyleti vagyon gyarapításához s illetőleg az évi bevétel emeléséhez hozzájárultak. Köszönetet szavazott azonkívül a közgyűlés Karvázy József, Popovits Mirkó és Szilávy Elemér urakból álló számvizsgáló bizottságnak, majd Tárcazy Dezső pénztárnoknak, a ki egyéb bokros tendői mellett is igen nagy tevékenységet fejtett ki az egylet ügyei körül; ugyszintén Standacher Józsefnek, az egyletnek 14 éven át volt titkárnak, a ki ezen tisztségéről egyéb elfoglaltsága miatt lemondott.

A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya a tisztújítás megejtése volt. Elnökké álitános lelkesedéssel válasz-

tatott meg ismét Koczár Zsigmond, eddigi elnök. Al-
elnök lett dr. Széchényi Tamás, választmányi tagok:
dr. Alföldy Árpád, dr. Balogh Ernő, Birvászky György,
Fernbach Bálint, Fernbach Károly, Lederer Pál, Matzitz
Pál, Roheim Zsigmond, Szemző Károly, Tárcazy Dezső
dr. Thurszky Zsigmond és dr. Vujevich Zoltán; a női
választmány következőképp alakított meg: Babits Adél,
Csarsch Irén, Dalmay Jolán, Dömötör Irén, Fernbach
Zsuzsika, Halm Olga, Husvéth Gizella, Karácson Dóra,
Karl Aranka, Konyovits Ivánka, Koczár Adrien, Lallo-
sevits Jelka, Pál Vilma, Pataj Ella, Popovits Katica és
Raisz Jolán. A nyomban megtartott választmányi ülés
megválasztotta jégigazgatókká Szemző Károlyt és Bir-
vászky Györgyöt, pénztárnokká dr. Vujevich Zoltánt és
jegyzővé Matzitz Pált.

Erezhető szükség van már egy, az igényeknek né-
mileg megfelelő korcsolyacsarnokra, melynek költségeire
azonban elegendő vagyonnal nem rendelkezik az egyesület.
Ezért a közgyűlés a közönség régi jóindulatára és ada-
kozására apellál. Kimondotta, hogy kibocsát 200 darab
10 forintos kamatnélküli kötvényt, melyek beváltása
évről-évre, az egyesület viszonyaihoz képest történik. A
10 frtnyi összeg 5 havi részletben lesz törlesztendő.
Kimondotta egyben a közgyűlés, hogy február hó 3-án
nagyszabású közvacsorát fog rendezni.

Budapesti korcsolyázó egyesület.

A Budapesti korcsolyázó egyesület, mely Busbach
Péter elnöklété alatt oly szép virágzásnak indult, újon
épült csarnokát csak a jövő szezónban fogja ünnepé-
lyesen megnyitni, mikor is az egyesület negyedszázados
jubileumát üli.

Az új csarnok 126 méter hosszú, a mi összeha-
sonlítva a régi rozoga csarnok 57 méterével, mutatja,
hogy a szép sport kedvelői mennyire elszaporodtak ná-
lunk. Az építést az elmúlt év május havában kezdték
meg; az egyesület a harmincezer forintnyi készpénzhez
90 ezer forintot részvényjegyek kibocsátásáé útján szer-
zett meg, a melyekből bizonyos mennyiséget évenkénti
sorsolással térítenek vissza. A tervezés és építés veze-
tésével Francsek Imre miniszter mérnököt bízták meg. —
A nagy néző-terem 40 méter hosszú és hat méter széles;
ugyanily méretű a korcsolyafelkötő helyiség. Ezekhez
arányosan nagyok a többi helyiségek is, a melyek közül
a ruhatár nem kevesebb, mint 4000 felsőruha számára
van berendezve. Korcsolyatár, melegedő-terem, étterem,
szóval minden szükséges tényező a helyes méretekkel
van képviselve az óriási csarnokban, a melynek középső
nagy kupolája mintegy 22 méter magas; ez alatt van
a zenekari fülke, a mely mellett a zenészek melegedője
fogja a zenészekben a lelket tartani. Az egész épületen
kerülték az ideiglenes jellegű szerkezeteket, mert csakis
a favázás falazat oka annak, hogy az előbbi szép kis
csarnok rövid 20 év alatt tönkre ment. A világítást a
csarnok belsejében gáz szolgáltatja takarosságáé szem-
pontból. — Csupán a homlokzatán van 8 darab villa-
mos ivlámpa, — magán a jégpályán pedig tizenhat. Az
országos kiállítás tartama alatt az épületet bevonják a
kiállítás keretébe; benne lesz a hajózási osztály. A csarnok
két szárnyát lapos födelek tetőzik be, úgy, hogy jégün-
nepélyek alkalmával ezeket igen czélszerűen lehet majd
tribünök elhelyezésére felhasználni. Az építési költségek
még nem állapíthatók meg pontosan, de előreláthatólag
az építkezés 90 ezer, a berendezés és felszerelés mintegy
10 ezer forintba fog kerülni.

A budapesti korcsolyázó-egyesület legutóbbi vá-
lasztmányi ülésén elhatározta, hogy február 1-én nagy
jelmezes jégünnepélyt rendez városligeti jégpályáján. A
rendező bizottság élén Rohonczy Gedeon fog állani.

A pécsi korcsolya-egyesület tagjainak száma megsza-
porodott és a korcsolya-terén az első két napon oly
élénk volt a sürgés-forgás, akárcsak a fővárosi városligeti
korcsolya-terén.

Uj korcsolya-egyesület. Villányon (Baranya vármegye)
uj korcsolyázó egyesület alakult.

Kaposvári ujságban olvassuk a következőket: A
(néhai) Kaposvári-korcsolyázó-egyesület 3-ikán tartotta idei
első ülését a melyben többi közt el lett határozva, hogy
daczára a volt Schön-féle korcsolyapálya sokkal maga-
sabb árainak, az egyesület híven előbbi irányához, hogy t. i.
tagjainak ezután is lehetőleg olcsón hozzáférhetővé tegye
ezt a testedző és mulatságos sportot, a tagdíjakat követ-
zőképp határozta meg: Családfők és magánosok díja
személyenként 3 frt. Minden további családtagért 1 frt
fizetendő egész időnyre hétköznapon belépődíj 30 kr.,
vasárnap és ünnepeken 50 kr. személyenként. A tagok-
nak a régi kényelmes, üvegablaku melegedő és korcsolya-
felkötő helyiség jól fűtve már 4-étől fogva rendelkezé-
zésére áll. Reméljük, hogy Kapvsvár közönsége a kor-
csolyaegyesület fáradozását kellőképpen fogja méltányolni és
öt ahhoz képest támogatni.

A veszprémi korcsolya egyesület jégpályáját a hi-
deg idő beálltával nagy közönség látogatja. A választ-
mány időnként zenéről is gondoskodik. Az ünnepélyes
megnyitás vizkereszt napján volt zenével.

A pápai korcsolya egyesület decz 31-én, nyitotta meg
újra szép nagy jégpályáját, melyet azóta a tagok na-
ponként tömegesen keresnek fel és üzik kedvteléssel a
korcsolyázás testedző sportját.

Korcsolyabál Zirczen. A zirczi korcsolyázó egye-
sület saját pénztára javára január 13-ikára hirdetett táncz-
estélyt. A rendezőség így alakult meg: Takácsy Ignác
elnök, Szemmelveisz Rudolf titkár, Sólyomy István al-
elnök, Eszlinger János pénztárnok, Havas Ágoston jég-
mester, dr. Kemény Pál ügyész, dr. Kemény Pálné, Hor-
váth Ilonka, Oszolyi Kálmán, dr. Barta Gyuláné, Teufel
Mariska, Schmidt József, Dombay János.

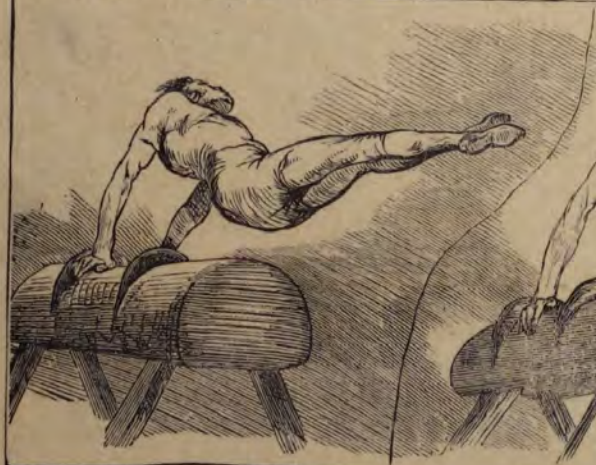
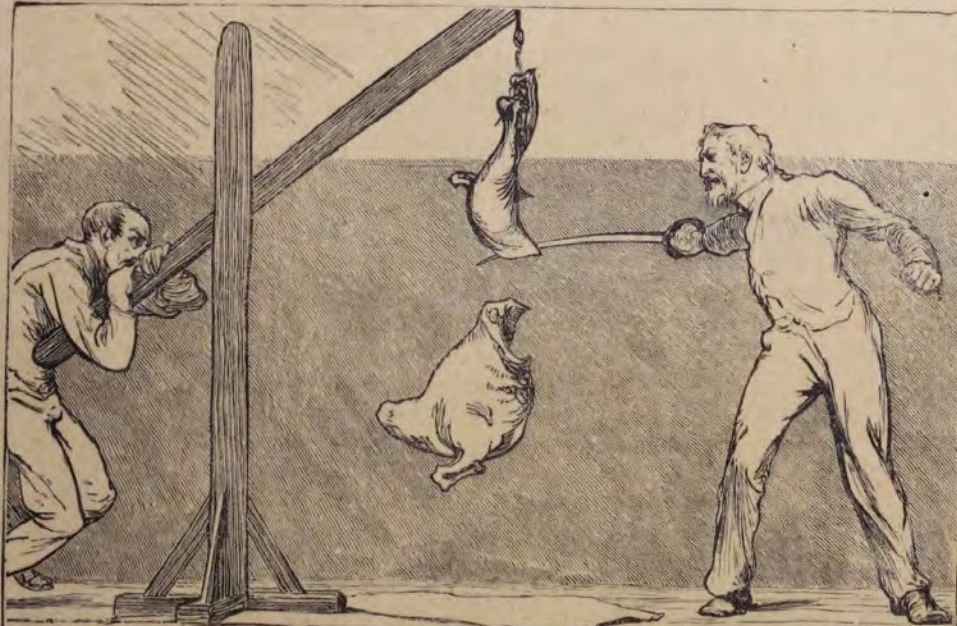
A békéscsabai korcsolyázó-egyesület jégpályája jan.
1-én nyílt meg. Moczkovcsák György egyetemi pénztár-
noknál sok idény jegyet váltottak ki ez évben.

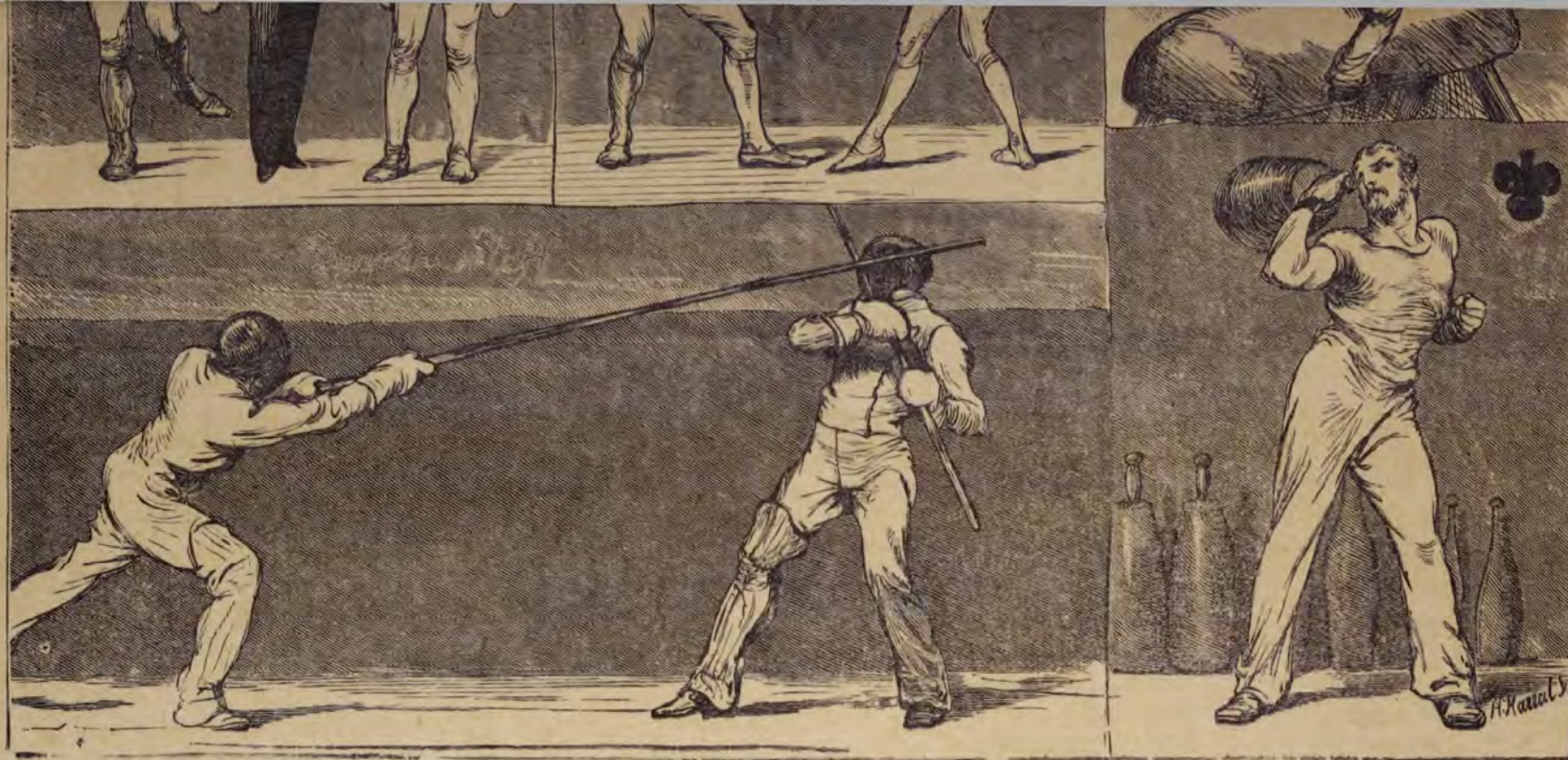
Nagyváradon vizkereszt napján fényes társaság kor-
csolyázott. Ott voltak: Bordé Ferenczné, Szücs Irén,
Kaczián Ilonka, Ujfalussy Jolán, Somossy Ilonka, Amigo
nővérek, Miskolczi nővérek, Krausz Irma, Szvoboda nő-
vérek, Orley Irma, Tóth nővérek.

A nagyikindai „Korcsolyázó-Egyesület” f. hó
21-én d. u. 5 órakor a kaszinó teremben meg-
tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület ala-
pító, rendes és pártoló tagjait meghívja Tellecsky Risztó
elnök.

Jégpálya a tisztviselőtelepen. A bpesti tisztviselő-
telepi torna-egyesület mesterséges jégpályáján pezsgő
élet uralkodik. Az 1200 négyszögölnyi kiterjedésű pom-
pásan elkészített jégpályán a telep intelligens lakosságán
kívül a város belsőbb részéről is igen számosan hódol-
nak a korcsolyázás sportjának. Az egyesület elnöksége
mindent elkövet, hogy a látogató közönség mennél na-
gyobb kényelemben részesüljön. Gondoskodott kényel-
mes melegedő-csarnokról, frissítő italokról; naponkint
este 5 órától 8 óráig villamos világítás ragyogja be a
fényes jégpánczél s vonzza oda napról-napra nagyobb
számban a látogatókat. Az elnökség élén Okolicsányi
Gyula elnökkel, Nouvier Iván titkárral s Papp Sándor
jégfelügyelővel legközelebb verseny-korcsolyázást tervez
disztárgyak kiosztásával mindkét nemű korcsolyázók leg-
jelesebbjei közt. Lesz korcsolyabál is, később meghatáro-
zandó időben.

A nagyikindai korcsolyázó egyesület jégpályáját uj
év napján nyitotta meg.

Angol torna.

A testedzésben is erősen megnyilatkozik minden nemzeti vonás; hanem azért mégis vannak egyes testgyakorlati nemek, melyek teljesen internacionálissá váltak.

A német eredetű tornának számos eszköze vált így nemzetközévé. S még az angolok is, a kik pedig oly görcsösen ragaszkodnak saját nemzeti sportjaikhoz, elfogadták a német torna több eszközét.

Képünk, mely eredeti angol rajz, mutatja, hogy a „ló” mily elfogadott tornaeszköz náluk; de mutatja azt is, hogy mily erős gyakorlatokat végeznek rajta.

A súlyemelés az angoloknál nemcsak kiegészítő része a testedzésnek, hanem népszerű versenyek tárgya is.

A kardvívást — dacára, hogy Angliában ritkaság a párbaj — nagyban üzik, még pedig minden nemét komplikálva a bajonettvívással. A „mestervágások”-at is kultiválják, mint képünkön látható az egyetlen vágással ketté szelt borjun.

A botvívás is rendes gyakorlatuk, de természetesen legtöbb helyet foglal el az *angol szoba-gymnasztikában* az ökölvívás, a melyben gyakran annyira tulságba mennek.

TŰZOLTÓ-SPORT.

Önkéntes tűzoltó-egylet. Mezőberény községében megalakult az önkéntes tűzoltó-egylet, melynek alapszabályai a belügyminiszter által jóváhagyva leérkeztek. A legutóbb megtartott egyleti közgyűlésn megválasztott a tisztkar. Az egylet elnöke Horváth János, főparancsnoka M. Braun József, alparancsnoka Fejér Imre, titkára Szírotka Elek, segédtisztje Berthóty Károly, pénztárosa Bihály József.

A nagybányai tűzoltó-egylet a XV. éves szolgálati érdmet 11 tagjának és pedig Mikó Béla, Bányai József, Egli Mihály, Kovács József, Mazurek László, Thurzó Ferencz, Molnár Antal, Sipós Géza, Szász József, Senkalszky Mihály és Torday Imrénnek ünnepélyesen adta át.

CSÓNAKÁZÁS.

Utazás Afrikába. Biedermann Rezső lovag e hó 20-án, mint nemrég irtuk, nejével szül. Bleichröder Sarolta bárónővel, nagyobb társasággal Egyiptomba, Kis-Ázsiába és Palesztinába utazik saját 200 tonnás „Vörössas” nevű hajóján. A ritka érdekességű kirándulásban Pécsről Matiegka honvédhuzsár főhadnagy is részt vesz.

LÖVÉSZET.

Az újvidéki lövészegylet saját helyiségeiben igen sikerült Szilveszter-estélyt rendezett.

ATHLETIKA

Nyitrai tornai és vivó-egylet.

Nyitra, január 10-én.

A „Nyitra-megyei Torna és Vivó Egyesület” estélyi folyvást nagyobb vonzerőt gyakorolnak a közönségre. A két legutóbbi estély például siker és kedélyesség dolgában a legvérmesebb reményeket is meghaladta.

Ez estélyek rendezésével a derék vezetés alatt lévő sportegyesület valóban követendő példát mutat arra, miként lehet egyszerű eszközökkel tespedésben levő társadalmunkat élénkebb mozgásra ingerelni. Az estélyek bevezetéséül rendezett rövid hangversenyek élvezetes csemegejéteképezik a fesztelen összejöveteleknek. Deczember 16-án Rudnyánszky János nyitotta meg az estélyt zongorán, valódi művészettel s lelkesen előadott magyar dalaival. Ezen estély fénypontja városunk egyik legrokonszenvesebb leányának Mitterdorfer Irén kisasszonynak szereplése volt, ki Palkovics Olga k. a. szabatos zongora kísérete mellett egy német és egy magyar dalt énekelt. Utána Mesko Pál Heltai Jenőnek „Miatán letörtem” című monológját mondta el. A következő estély deczember 31-én volt. Ilyet még nem rendeztek Nyitrán. A közönség számára egy díszes karácsonyfa volt fölállítva, melyen minden jelenlevő számára lógott egy neki megfelelő ajándék. A legtöbb ajándékot Guoth Zoltán kapta s ezek között legimpozánsabb volt egy hatalmas „Herkules”-szipka. Ezen estélynek is kellemes fűszere volt a hangverseny. Kállai Agatha k. a. nagyon jól ösmert zongorajátékával mulattatta a közönséget. Ezután Freund Antalka k. a. adta elő Ilosvay Hugónak „Férjhez megyek-e” című monológját. Freund Antalka k. a. fellépése és a zajos siker egymástól elvaszthatatlan fogalmak.

Egy év az atletika történetéről.

A magyar atletikai club évkönyve megjelent az 1892—1893. évré. A nagy szakértelemmel összeállított könyvből közöljük az érdekesebb adatokat.

1892—93. évi új recordok a club versenyeiről:

- 402 m. síkfutás, 58 mp. Záborszky István 1892 őszén.
- 402 m. gátv., 12 db 95 cm. gát, 1 p. 4 mp. Réty Pál, 1892 tavaszán.
- 1609 m. síkfutás, 5 p. 56²/₅ mp. Réty Pál, 1893. év tavaszán.
- 1609 m. kerékpárverseny, 2 p. 52 mp. Minich Jenő, 1893. év tavaszán.

Idegen versenyeken:

- 150 m. gátv. 20 mp. Sajtos Samu, Szegeden, 1892. július 3-án.
 - 200 m. síkfutás, 24 mp. Sajtos Samu, Szegeden, 1892. július 3-án.
 - 1609 m. korcsolyaverseny 3 p. 44¹/₄ mp. Dáni Nándor, Buda, 1893. január 6.
 - 6 km. kerékpárverseny, 11 p. 9 mp. Minich Jenő, „Hunnia”, Budapest, 1893. május 14.
 - 2 km. kerékpárverseny, 3 p. 42 mp. Nagy Dénes, Palics, 1893. aug. 15.
 - 35 km. országúti kerékpárverseny, 1 óra 2 p. 30 mp. Minich Jenő, „M. T. K.”, 1893. június 23.
 - 10 km. kerékpárverseny, 16 p. 54¹/₂ mp. Minich Jenő, Palics, 1893. aug. 15.
 - 5 km. kerékpárverseny 8 p. 42 mp. Minich Jenő, Budapest, „Nemzeti Kerékpár E.” 1893. szeptember 3.
- Az elért eredmények nem csak elismerést érdemelnek, de örömmel telt büszkeségét képezik a Magyar Athletikai Clubnak és követendő például szolgálnak azon t. tagtársainknak, a kikben meg van ugyan az atletikai erő, meg van a versenyzési kedv és képesség és ennek daczára a siker még nem mindig olyan, a minőt várni lehet.

Ennek pedig egyedüli oka a training pongyolasága. Már pedig elvitázhatlan, hogy egy verseny jó eredményének nem az esélyek, hanem az okszerű, fokozott és szívós training a fő feltétele.

És ezt — valamint a multban mindenkor, úgy a jelenben is — nem győzzük eléggé t. tagjaink figyel-

mébe ajánlani, annál inkább, mert azt, hogy az évek óta kitűzött $\frac{1}{2}$ angol mértföldes bajnoki sikversenyt 2 perc és 10 mp. alatt mai napig nem tudtuk behozni, csakis a training elégtelenségének tudhatjuk be.

A házi viadalok — tudni méltóztatnak — nem bírnak oly jelleggel, mint a nyilvános viadalok. Rögtönzött házi ünnepélyek ezek, a melyre a club tagjai a nagy közönség köréből azokat hívják meg, kik közvetlen akarják szemlélni azt az életet, mozgékonyt és működést, a mely máskülönben a club falain belül naponta történik. A házi viadal e szerint sport szempontból nem lévén esemény, az eredmények bírálaton kívül állanak s ez okból nem is díjaztatnak.

Az ez évben megtartott házi viadal azonban eltérő volt elődeitől, mozgalmasabb, élénkebb, változatosabb. Ennek részben oka az a szívélyes jó viszony, mely a székes főváros más sport és torna egyletei s clubunk között immár állandóan fennáll, a mely folyton erősbül és lehetővé teszi ott, a hol lehet, az együttműködést. Clubunk a társaságok kedvezményezésére és meghívásukra részt vett és közreműködött házi estélyükön és viszont örömmel látta őket házi viadalán, mint közreműködő vendégeket. Az ily természetű kölcsönösség csak hasznára válik az ügynek úgy erkölcsi mint társadalmi tekintetben is.

Versenyeink változatossága kedvéért ez évben a szabadobást távolba, és a hátrafelé futást is felvettük.

Az előbbi — mely egyike a legszebb versenyeknek — nem sikerülhetett, mert a versenyzők roppant nagy ellenszéllel küzdöttek, minek következtében a 75 méter minimális távolságot nem tudták behozni (legjobb dobás 72 méter volt).

A hátrafelé futás — melynek haszna testgyakorlási szempontból nem kíván magyarázatot — gyenge eredménnyel végződött, a mennyiben csak két versenyző állott ki és ezek egyike a pálya felén már kiállott.

Versenypályánk ez évben teljesen elkészülvén, azt clubunk tagjai Szvetics József cs. és kir. vezérőrnagy ur ő méltósága, mint a „Ludovica akadémia“ igazgatója szíves engedelméből az egész évben használhatták.

Mult évi évkönyvünkben jeleztük, hogy József főherceg, ő cs. és kir. fensége kegyes engedelmével a Margit szigeten egy lawn-tennis pályát építettünk. Ezen pályát clubunk tagjai a mult évben már használták is. Ez év tavaszán azonban az árvíz kényszerítette a szétbontására és a szigeten egy oly hely keresésére, a mely veszélymentes árvíz idején. A tárgyalások lassan mentek, mert a szigetnek oly részét óhajtottuk elnyerni, a melyhez újabb magas engedély kellett, mit végre elnyervén, a pályát a sziget délkeleti részén ismét felállítottuk; egy második pálya felállításához pedig gróf Andrássy Géza elnökünk az egyetem-téren lévő háza kertjében az engedélyt készséggel megadta.

Az Athleta bála, az elite-bálok e jóhírű doyenjére, nagyban folynak az előkészületek az atletikai-klub irodájában. A rendező bizottság élén Andrássy Géza gróf áll s a rendezők mindent elkövetnek a fényes siker előmozdítására. A bálon, mely február hó 1-én lesz a Vigadóban, méltó feltűnést fog kelteni a női tánczrend, melyet hazai czég készít. A bálon a csárdásokat Radics Béla jó czigánybandája fogja játszani.

X. Klösz György fényképezési műintézet Budapest, V. hatvani-utca 18. sz. I. emeleten. Telefon-állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű- és tantárgyakról, sat Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographiai fénymásolat.

VELOCÍPÉDEZÉS.

Zomborban a kerékpárosok jövő hó elején kerékpár-egyletet alakítanak, melynek már eddig 10 működő és 18 pártoló tagja van. Az új egylet a pécseiteknek köszönheti létrejöttét, kik az ősszel Zomborban járva, ott a szép sportot bemutatták.

VADÁSZAT.

Győről jelentik: Körvadászatot tartott f. hó 9-én a pannonhalmi sz.-Benedek rend kismegyeri jóságkormányzója, mely alkalomra a vadászat nemes sportjának kedvelői közül számosan gyülekeztek egybe. Ott láttuk gr. Laszberg Rudolf főispánt, Lippay Géza alispánt, Saly László tábornokot, dr. Ziskay Antalt, a rend jogtanácsosát, Boboczky Ágost huszárőrnagyot, br. Schell Sándor huszár-kapitányt, Lévay Ferenczet, Haják Antal árvszk. elnököt, Farkas Gyula kir. alügyészt, Németh Miklós és Szodtfriedt József főszolgabírákat, Szily Zoltán tiszti ügyészt, Birbauer Lipót, Palatin Gergely, Mann Honor, Somogyi Venczel, Kroller Miksa, Ábrahám János sz. Benedek-rendi tagokat, Tóth István győri kanonokot, dr. Fischer Sándor főjegyzőt, dr. Kuncz Jenő s dr. Mihályfy Ferenc aljegyzőket, dr. Kautz Gyula főispáni titkárt, Tamásy kasznárt, Tóth ispánt stb. 105 nyul esett. Vadászat után a társaság kedélyes és pompás ebédre gyűlt össze Ollinger Alkuin kormányzó vendégszerető lakában, hol élénk eszmecserekből gazdag toasztok, víg lakmározás és poharazás közt repült az idő.

Körvadászat volt m. hó 23-án Lajos-Mizsén Mizsey Péter és Székelyi Lajos urak birtokain, melyben vagy tizenöt vetek részt. Az eredmény igen szép volt, amennyiben 38 nyúl s egy farkas fizette halálával a kitaró vadászok hosszú és fáradságos hajszáját.

IRODALOM

A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény. Magyarózi jegyzetekkel ellátta dr. Lónyay Ferencz. A folyó hó 4-én életbelépett bortörvény úgy termelő mint kereskedőink nagy számát érdekli, s csak örvendhetünk a kis kötetnek, amely a törvényt szakértői magyarázatokkal és jegyzetekkel s függelékül az életbe léptető ministeri rendelettel ellátva — ily gyorsan közrebocsátja. — A kis munka tartalmazza bevezető részében a törvény történetét, az előleges tárgyalások ismertetését, kiterjeszkedve amaz iniciatívákra, amelyek az érdekelt testületek részéről azokra befolytak. Maga a törvény szövege tételenként, könnyű és érthető nyelven magyaráztatik meg úgy, hogy a legegyszerűbb korcsmáros, kereskedő vagy kistermelő is megértheti rendelkezéseit. — Ajánljuk is a munkát az érdekelt körök összességének figyelmébe, mert a bortörvény előnyei mellett, rendelkezéseinek nem ismerése sok kellemetlenséget okozhat gazdának, borkezeskedőnek, korcsmárosnak egyaránt. — A praktikus kis könyvnek ára 80 kr. Megrendelhető a „Hazánk“ irodalmi vállalatnál Budapest, Köztelek.

LIPIKI JÓDFÜRDŐ

(SZLAVÓNIÁBAN.)

Elsőrangú kútforrás és gyógyfürdőhely

Enyhe éghajlat.
Egyedüli jódhévvíz a Continensen 64° Celsius

Az idény tartama márcziustól október végéig.
Gyógyjavallatok: A gyomor és bélcsatorna mindennemű hurutos bántalmánál, hólyagbetegségeknél, csuzos és köszvényes kóralakoknál, görvélykóros és különféle vérbajoknál.

Kiterjedt árnyékos park, saját gyógyzenekar, fedett sétány, díszes és kényelmesen berendezett szalodák és magángyógyintézetek.

100 vendégszoba.
Kitűnő étkezés mérsékelt árak.

Vasuti összeköttetés: Pakratz Lipik (cs. és k. szab. déli vasut). Okucan (m. kir. államvasutak.)

FÖLDESZ L.

puskaműves

Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

Ajánlja jó hírnevű

fegyvereit
kezeség mellett,

továbbá mindennemű **revolvereket** és teljes **vadászfelszereléseket.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. Javítások legelőszöbben szállításnak.

KAJÁRI DEZSŐ

KARLSBADI

cipő-különlegességek.

Budapest, Dorottya-utca 8. sz. a.

Ajánlja legdusabb választékban férfi-, női- és gyermek cipő-árúit a téli idényre

a legelőszöbben árak mellett. — Különös ügyelemmel

velocipédező, turista és hegymászó tornaczipőket, vadász-csizmákat mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére egymint:

tiszti cipők, galoschnik v. gumiezi pők, úgy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra különlegességeket nagy választékban raktáron tart

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban cszközöltetnek.

Vadászterület

kerestetik bérbevétel czéljából, lehetőleg a főváros közelében. Szíves ajánlatok a „Herkules” kiadóhivatalához intézendők.

Vasuti állomás: Zsolna
onnan omnibuszszal
Állandó posta- és
távirda-állomás.

RAJECZ-FÜRDŐ
(Magyar Gastein) a teregyes Vág-völgyben

Timsósvasas hévforrások 34°C.
Specialis fürdő női bajok ellen. Combinált hidegvíz-gyógyimód (Kneip-Kura). — Klimatikus gyógyhely 420 m. magasságban ózondús, pormentes levegővel. — Északról teljesen védve. Gyógyjavallatok: csúsz, köszvény, borbajok, görvélykór, angolkór, sápkór, vérszegénység, idegbajok, neurás ehnia, neuralgiák, ischias Női bajokban (méh-, hüvelyhurut, izzadmányok stb. 4-5 heti hasznalat után legbiztosabb sikerű. Subalpin klímájánál fogva általános gyengeségnél, a 1-gutak hurutjánál indikált. — Villanyozás, massage. — Gyönyörű kirándulások; croquet, lawn tennis, tekepálya, zongoraterem, gyógyterem stb. — Olcsó teljes ellátás, elő és utóevadban már 2 firtal feljebb naponként.
Fürdőorvos: Dr. FANZLER LAJOS fővárosi gyakorló orvos, Budapest, II. ker Corvintér 2. sz.
Felvilágosítással és prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Széna-sajtók

széna, szalma, turfa stb. csomagolására

legjobb szerkezettel

Mayfarth Ph. és Tá

Bécs II/1.

gazdasági és gyümölcsértékesítési gépgyarban készülnek.

Nagy választék

színházi és tábori-
LÁTCSŐVEK

RAJZESZKÖZÖK

legjobb minőségben.

Libál Lajos-nál

cs. és kir. szab. gyár optikai árúkbán
BUDAPESTEN.

Gyár és főraktár: Zöldfa-utca 13.
Fiók-raktárak: Dorottya-utca 5.
és a Harisch Bazarban.

DEUTSCH GÁBOR

zongora gyári telepe

Budapest, V., Erzsébet tér 7. sz.

(Bécsi-u. sarkán.)

Eladás 6 évi jótállás mellett.

Porzolt Kálmán

munkái:

- A párbaj. Színmű 1 felv. Előszőr adatott a nemzeti szín- fel kr. házban 1881-ben 40
Szerencsét en furulyások. Elbesz. 1883. 1 —
Viharos élet. Elbeszélések. 1886 1 —
Fürdői emlékek. Elbesz. 1887. (Képekkel.) 1 —
Sport és szerelem. Elb. 1887. (Képekkel.) 1 —
Amor im Bade. A „Fürdői emlékek” német kiadása. Berlin 1891. Ára 1 márka.
Herkules Testgyak. és sportközl. 1884. Első évfolyam 6 —
1885. Második évfolyam ... 8 —
1886. Harmadik évfolyam... 8 —
1887. Negyedik évfolyam .. 8 —
1888. Ötödik évfolyam 4 —
1889. Hatodik évfolyam ... 4 —
1890. Hetedik évfolyam..... 4 —
1891. Nyolcadik évfolyam 4 —
1892. Kilencedik évfolyam 4 —
Képes sportnaptár. 1886. évre 1 50
A testgyakorlati oktatás rendszere. A testgyakorlati oktatásra vonatkozó törvények és rendeletek gyűjtemény. 1886 — 80
Reform-naptár 1892. Politikai és szépirodalmi tartalommal — 40
A Dunántúli irásban és képbén. (Dunántúli képes naptár 1892) 1 —
Ugyanaz II-ik kötet 1893-évre 1 —

Porzolt Jenő:

A korcsolyázás kézi könyve. Képekkel..... 1 —

Porzolt Lajos munkái:

- A magyar labdajátékok könyve. Képekkel s gróf Eszterházy Mihály előszavával..... 1 —
A tornázás kézikönyve. Képek. 1 20
Tornakartyak. Képekkel 1 —
Mindezen munkák kaphatók a „Herkules” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 5. sz.)

Képek és képeretek a legnagyobb választékban a legegyszerűbbtől a legremekebbig való kivitelben legmérsékeltébb áron kaphatók esakis TINTNER MIKSA műtárában Bécs, I., Opernring 19.